



UNIUNEA EUROPEANĂ
FONDUL EUROPEAN PENTRU
INVESTIM ÎN VIITORUL TĂU!



GUVERNUL ROMÂNIEI



GUVERNUL BULGARIEI

CUPRINS

Abordarea temelor orizontale de promovare a egalității de șanse/nediscriminarea, egalitatea de gen și dezvoltarea durabilă	1
Management al prestațiilor și beneficiilor sociale	9
Sistemul de beneficii de asistență socială	9
Alocația de stat	10
Alocația pentru susținerea familiei	11
Venitul Minim Garantat	14
Alocația de Plasament	17
Indemnizația pentru creșterea copilului/stimulent de inserție	20
Indemnizația de acomodare	25
Indemnizația de hrană pentru persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA	26
Ajutor pentru încălzirea locuinței în sezonul rece	26
Ajutor nerambursabil pentru refugiați	28
Prestații sociale pentru persoanele încadrate în handicap	29
Extrase din studiu comparativ - Asemănări și deosebiri între legislația din România și cea din Bulgaria în domeniul beneficiilor de asistență socială	31
Propunerea de politică publică în domeniul beneficiilor de asistență socială	35
Managementul Inspecției Sociale	36
Sistemul de servicii sociale în România	36
Noile reglementări legislative în domeniul serviciilor sociale	39
Noutăți aduse de noile standarde minime de calitate din domeniul serviciilor sociale	40
Fraude identificate în procesul de acordare a serviciilor sociale	41
Probleme specifice sistemului serviciilor sociale furnizate de furnizori privați în România	42
Extrase din studiu comparativ - Asemănări și deosebiri între legislația din România și cea din Bulgaria în domeniul inspecției sociale	44
Propunerea de politică publică în domeniul inspecției sociale	49



I. ABORDAREA TEMELOR ORIZONTALE DE PROMOVARE A EGALITĂȚII DE ȘANSE/NEDISCRIMINAREA, EGALITATEA DE GEN ȘI DEZVOLTAREA DURABILĂ

EGALITATE DE GEN

Societatea se află într-o continuă schimbare caracterizată de importante evoluții ale tehnologiei, dar și de schimbări radicale de mentalitate, cel puțin la nivelul factorilor decidenți. Aceste schimbări au avut un puternic impact asupra modului în care femeia se raportează la societate și viceversa. Dacă în urmă cu 50 de ani femeia avea un statut de persoană inferioară bărbatului din punct de vedere social și intelectual, astăzi și-a câștigat dreptul de „egal”, iar toate restricțiile și privațiunile care îi erau impuse par a fi simple etape istorice.

În contextul societății în care trăim termeni precum „egalitatea de șanse” sau „discriminare de gen” nu ar trebui să mai constituie elemente de noutate pentru nici o persoană.

Egalitatea de șanse este unul din principiile fundamentale care stă la baza construirii unei societăți democratice, moderne și echitabile.

Egalitatea de șanse este un drept pe care fiecare dintre noi îl avem asigurat încă de la naștere, acest principiu fiind integrat în drepturile fundamentale ale omului.

Egalitatea de gen reprezintă, unul din conceptele esențiale care guvernează societatea în care trăim, fiind unul din drepturile puternic dezbătute și transpuse la nivel legislativ atât la nivel internațional cât și la nivelul statelor membre UE.

Cele două concepte sunt interconectate pentru că nu putem să vorbim de egalitate între femei și bărbați dacă nu există egalitate în drepturi pentru toți indivizii.

Reținem!!!!

Egalitatea de șanse - vizează promovarea politicilor pentru asigurarea tratamentului egal între toți indivizii

Egalitatea de gen - vizează promovarea politicilor pentru asigurarea tratamentului egal între femei și bărbați

Deși, din punct de vedere biologic diferențele dintre bărbați și femei sunt incontestabile, la nivelul societății toți ar trebui să beneficiem de oportunități egale.

Promovarea egalității de șanse necesită o abordare amplă, care presupune recunoașterea identității bărbaților și femeilor, precum și dorința de a stabili o distribuție echilibrată a responsabilităților între femei și bărbați.

Promovarea egalității nu trebuie confundată cu simpla dorință de a echilibra statisticile, fiind vorba despre promovarea unor schimburi durabile:

- la nivelul rolurilor parentale;



- în structura familiei;
- în practicile instituționale;
- la nivelul organizării muncii și a timpului;
- în dezvoltarea și independența lor personală.

La nivel național, au fost implementate mai multe măsuri menite să reducă disparitățile de pe piața muncii, respectiv:

- dezvoltarea și promovarea proiectelor de antreprenariat pentru femei;
- aplicarea unor măsuri financiare pozitive în cazul reîntoarcerii în câmpul muncii înainte de terminarea concediului post-natal;
- introducerea concediului parental pentru bărbați.

O parte dintre aceste măsuri au avut implicații și în domeniul asistenței sociale prin numeroasele modificări aduse O.U.G nr. 111 /2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, care au dus la eliminarea disparităților în ceea ce privește dreptul la concediul pentru acordarea creșterii și îngrijirii copilului. De asemenea, s-a promovat dezvoltarea serviciilor de îngrijire a copiilor deopotrivă de către bărbați și de către femei.

DISCRIMINARE

Discriminarea de gen poate fi definită ca o acțiune adversă sau ca un tratament diferențiat împotriva unei persoane, care nu ar fi avut loc dacă persoana respectivă ar fi avut alt sex.

Discriminarea de gen este un fenomen care se poate manifesta în mai multe forme și anume:

- în accesul la educație,
- la participare politică,
- la asistență medicală,
- pe piața muncii.

Conform sondajului de opinie realizat de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, publicat în septembrie 2015, unul din doi români consideră că se produce discriminare în mare măsură în domeniul serviciilor publice. De altfel, participanții la sondaj au menționat că funcționarii care lucrează în instituțiile publice discriminează mai mult decât medicii sau cadrele didactice. Ca măsuri de reducere a discriminării în domeniul serviciilor publice, principalele direcții vizează în primul rând persoanele care beneficiază de aceste servicii. Astfel, 80% dintre repondenți susțin realizarea de campanii de informare a cetățenilor cu privire la drepturile pe care le au în fața celor care furnizează servicii publice.



De asemenea, existența unui cod etic în relația dintre beneficiarii de servicii publice și instituțiile care le oferă, dar și instruirea funcționarilor din administrația publică locală pe teme de nediscriminare sunt măsuri care pot reduce nivelul de discriminare din acest domeniu.

SEGREGAREA DE GEN

Segregare de gen se referă la tendința femeilor sau a bărbaților de a lucra în sectoare și ocupații diferite. Cu alte cuvinte, unul dintre genuri domină într-o categorie profesională dată. Se disting două tipuri de segregare:

Segregare orizontală - este înțeleasă ca o sub/supra reprezentare, fără niciun criteriu, a unui grup în anumite ocupații sau sectoare (Bettio and Vershchagina, 2009). Se referă la concentrația de femei sau bărbați în anumite profesii sau sectoare de activitate economică. Segregarea orizontală este o constantă pe piața forței de muncă în toate țările unde funcționează Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE). Se anticipează o menținere sau chiar o accentuare a segmentării profesionale, concentrația femeilor tinzând să crească în timp în anumite sectoare. Această tendință explică, în parte, diferența de remunerare dintre femei și bărbați.

Segregarea verticală - reprezintă sub/supra reprezentarea unui grup de lucrători în ocupații sau sectoare care se află la partea „de sus” a piramidei ocupaționale, în funcție de venituri, prestigiu, stabilitatea locului de muncă, indiferent de sectorul de activitate. Subreprezentarea la nivel de vârf pe scările ocupaționale specifice este un fenomen cunoscut în literatura de specialitate ca „segregare verticală” sau, mai frecvent, ca „segregare ierarhică”.

În literatura de specialitate, segregarea verticală mai este menționată și ca „plafonul de sticlă” (glass ceiling), care indică existența unor obstacole care conduc la o anumită raritate a femeilor în poziții de conducere și de luare a deciziei în organizații publice, întreprinderi și, de asemenea în asociații și sindicate. Fenomenul de existență a barierelor care împiedică ascensiunea femeilor este completat de conceptul „podea lipicioasă” (sticky floor).

Acest concept descrie forța care tinde să mențină femeile la cele mai joase niveluri în piramida organizațională (Maron and Maulders, 2008).

DEZVOLTARE DURABILĂ

Dezvoltarea durabilă (DD) - este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi (Mircea Ivănoiu, Veneția Sandu, 2005).

În « Dimensiuni ale dezvoltării durabile » (coordonatori: Costică Mihai și Mioara Borze) Mihaela Oțelea definește dezvoltarea durabilă ca o realizare a echilibrului între nevoile

umane și protecția mediului înconjurător, nu numai în prezent, ci și în viitorul nedeterminat și susține că ”politicile de dezvoltare durabilă cuprind trei medii de activitate: economic, protecția mediului și social.”

Dezvoltarea durabilă impune revizuirea nevoilor prezente: securitate economică, adăpost, mâncare, educație, spații libere, reprezentare politică, contactul cu natura, fără a compromite posibilitățile generației viitoare, reducând folosirea resurselor neregenerabile ca: petrolul, uleiul și gazul. Reducând deșeurile și poluarea, protejăm sistemele naturale. În ultimul timp opinia publică și-a exprimat tot mai acut nevoile economice și sociale. Toată lumea trebuie să aibă acces la acele lucruri care îmbunătățesc calitatea vieții precum securitatea economică, adăpost, sănătate, educație, libertate și reprezentare politică. Toți avem nevoi economice și sociale. În ultimii 20 de ani a apărut o altă sferă de interes: problema mediului înconjurător. Eforturile de a îmbunătăți calitatea vieții au avut ca rezultat deteriorarea mediului înconjurător. Pe măsură ce climatul se schimbă, pădurile dispar, gradul de poluare crește, este evident că trebuie să acordăm mai multă atenție mediului, pentru a evita să plătim un preț mare, de a trăi fără suportul mediului înconjurător.

Dezvoltarea socială. Strategii de dezvoltare (învățământ, piața muncii, etc)

Soluția problemei sociale economice pentru dezvoltare durabilă, depinde de grupurile de competență, profesionalism, condiții și starea fizică a angajaților.

În acest context sunt principale: educația, ocrotirea sănătății, asigurarea socială, competența socială, asistența socială, politica pentru tineret, ș.a.

1. Învățământ: Sistemul educațional are un rol definitoriu, acela de a pregăti specialiști în multe domenii.

Obiectivele domeniului educațional în dezvoltarea durabilă: asigurarea accesului la serviciul educațional de calitate; funcționarea durabilă a sistemului de învățământ; sporirea rolului sistemului de învățământ în dezvoltarea economică și a resurselor umane.

Strategii pe termen lung: sporirea accesului populației la serviciul educațional în special a celor săraci; perfecționarea sistemului de integrare socială a copilului cu necesități educaționale speciale.

2. Ocrotirea sănătății: Perioada de tranziție la economia de piață are un impact negativ asupra stării de sănătate a populației și a sistemului de sănătate în întregime. Inegalitatea afectează păturile sărace, ele având o stare a sănătății deteriorate și fiind restrânși la a participa la dezvoltarea economică și sporirea bunăstării societății.

Obiective: îmbunătățirea calității și standardelor de deservire medicală; ameliorarea măsurilor de profilaxie a bolilor grave și social cauzate; sporirea eficienței utilizării resurselor financiare în domeniul ocrotirii sănătății.



Strategii: asigurarea sistemului de dezvoltare medicală obligatorie.

3. Asigurarea socială: este principalul instrument de protecție socială a populației, dar ce necesită îmbunătățiri.

Obiective: consolidarea stabilității financiare, perfecționarea metodologiei de calculare și revizuire a cuantumului plății.

Strategii: sporirea stabilității financiare pe termen mediu și lung.

4. Asistența socială: instrument de redistribuire a resurselor dezvoltării economice, în favoarea celor săraci.

Obiective: susținerea sistemului de servicii sociale prin diversificarea și îmbunătățirea lor și implicarea mai activă a societății civile.

Strategii: reformarea sistemelor de beneficii sociale.

5. Piața muncii: în rezultatul crizei economice s-au redus locurile de muncă. Astfel, aproximativ 25 % din populația activă este în afara câmpului de muncă.

Strategii: antrenarea activă a forței de muncă, implementarea unui mediu al investițiilor private, îmbunătățirea cadrului legal, etc.

Toate acestea pot conduce la noi oportunități, dar și la dispariția multor aspecte familiare ale vieții economice. Astăzi, în spațiul european, principiul integrării mediului înconjurător în politicile Uniunii Europene reprezintă baza acțiunilor desfășurate de comunitate în ceea ce privește mediul natural. Tratatul de la Amsterdam prevede integrarea protecției mediului înconjurător în cadrul politicilor și activităților Comunității Europene. Obiectivul principal este dezvoltarea durabilă și anume asigurarea pentru creșterea prezentă nu pune în primejdie generațiile viitoare.

În viziunea Uniunii Europene, dezvoltarea durabilă presupune un management durabil al resurselor naturale și al mediului incluzând o serie de activități cum ar fi: promovarea unui management durabil al resursei de apă, cooperarea între state în ceea ce privește domeniul energiei și dezvoltării economice, promovarea unui acord internațional de mediu, realizarea unui plan de acțiune în vederea combaterii ilegalităților, prezentarea modului cum pot fi contracarate dezastrea naturale etc.

O dezvoltare durabilă nu poate fi realizată fără o implicare a societății civile, realizându-se o guvernare globală coerentă și eficientă din punct de vedere economic, social și ecologic.

INSTITUȚII CU ROL ȘI ATRIBUȚII ÎN IMPLEMENTAREA PRINCIPIULUI DE EGALITATE DE ȘANSE

1. Ministerul Muncii și Justiției Sociale - în subordinea căruia își desfășoară activitatea Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Barbați - ANES și care

îndeplinește următoarele activități:

- coordonează aplicarea politicilor Guvernului în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați;
- gestionează reclamații/plângeri privind încălcarea dispozițiilor legale referitoare la principiul egalității de șanse și tratament între femei și bărbați și al discriminării după criteriul sexului, de la persoane fizice, persoane juridice, instituții publice și private;
- elaborează avize consultative privind oportunitatea sancționării faptelor de discriminare sesizate;
- la solicitarea instanței judecătorești, întocmește rapoarte privind situațiile de discriminare sesizate;
- propune Ministerul Muncii și Justiției Sociale proiecte de acte normative, planuri naționale de acțiune pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați și asigură aplicarea acestora;
- avizează, la solicitarea Ministerul Muncii și Justiției Sociale proiectele de acte normative inițiate de alte autorități, în vederea integrării și respectării egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați;
- elaborează rapoarte, studii, analize și prognoze privind aplicarea principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați în toate domeniile de activitate;
- elaborează, propune și implementează proiecte și programe de parteneriat cu finanțare internă și/sau externă;
- sprijină formarea funcționarilor publici și a salariaților instituțiilor sau organismelor publice ori private în domeniul aplicării principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați.

2. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) - este un organ de specialitate al administrației publice centrale, al cărui obiectiv general este dezvoltarea de activități în domeniul prevenirii, sancționării și eliminării tuturor formelor de discriminare (pe criterii de rasă, naționalitate, etnie, religie, sex, orientare sexuală, categorie socială, apartenență politică, avere, origine sau condiție socială). Consiliul are următoarele atribuții:

- propune instituirea unor acțiuni sau măsuri speciale pentru protecția persoanelor și categoriilor defavorizate care, fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor datorită originii sociale ori a unui handicap, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare;
- are rolul de a implementa principiul egalității între cetățeni, prevăzut în Constituția României, în legislația internă în vigoare și în documentele internaționale la care România este parte;

- primește petiții și sesizări privind încălcarea dispozițiilor normative referitoare la principiul egalității și nediscriminării, de la persoane fizice, organizații nonguvernamentale care au ca scop protecția drepturilor omului, alte persoane juridice și instituții publice, le analizează, adoptă măsurile corespunzătoare și comunică răspunsul în termenul prevăzut de lege;
- constată și sancționează contravențiile prevăzute de OUG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- propune Guvernului proiecte de acte normative în domeniul său de activitate;
- avizează proiectele de acte normative care au ca obiect exercitarea drepturilor și a libertăților, în condiții de egalitate și nediscriminare;
- colaborează cu autoritățile publice competente în vederea armonizării legislației interne cu normele internaționale în materia nediscriminării; colaborează cu autoritățile publice, persoanele juridice și persoanele fizice pentru asigurarea prevenirii, sancționării și eliminării tuturor formelor de discriminare;
- urmărește aplicarea și respectarea, de către autoritățile publice, persoanele juridice și persoanele fizice, a dispozițiilor normative ce privesc prevenirea, sancționarea și eliminarea tuturor formelor de discriminare.

3. Inspekția Muncii, prin inspectoratele teritoriale de muncă - controlează aplicarea măsurilor pentru respectarea egalității de șanse și tratament între femei și bărbați în domeniul stabilirii relațiilor de muncă și al securității și sănătății în, atât în sectorul public, cât și în cel privat.

4. Comisia națională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați (CONES) - comisie interministerială înființată în baza Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, cu rolul de a coordona activitatea comisiilor județene și a municipiului București în domeniul egalității de șanse. Comisia se află în coordonarea Ministerului Muncii și Justiției Sociale.

Atribuțiile CONES sunt:

- promovarea abordării integrate a principiului egalității de șanse între femei și bărbați, în scopul eliminării inegalităților de gen și a discriminărilor pe criterii de sex;
- includerea principiului egalității de șanse între femei și bărbați în elaborarea și în aplicarea politicilor sectoriale, prin intermediul instituțiilor reprezentate în CONES;
- evaluarea stadiului aplicării și respectării legislației în domeniu la nivel central și elaborarea de recomandări pentru autoritățile administrației publice centrale în vederea aplicării politicilor și programelor specifice de promovare a principiului egalității de șanse între femei și bărbați;
- evaluarea procesului de armonizare a legislației naționale cu reglementările UE în

domeniul egalității de șanse între femei și bărbați și elaborarea de recomandări pentru autoritățile administrației publice centrale competente în vederea realizării acestei armonizări;

- elaborarea de rapoarte privind modul concret de aplicare în diferite sectoare de activitate a politicii egalității de șanse între femei și bărbați etc.

5. COMISIILE JUDEȚENE ÎN DOMENIUL EGALITĂȚII DE ȘANSE ÎNTRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI (COJES) - sunt organisme constituite în cadrul Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială, care se află în coordonarea CONES și care sunt compuse din reprezentanți ai structurilor deconcentrate ale autorităților administrației publice centrale și locale sau ai autorităților administrative autonome, ai confederațiilor sindicale, ai confederațiilor patronale, precum și ai ONG - urilor cu activitate în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați.

Atribuțiile COJES vizează:

- Promovarea abordării integrate a principiului egalității de gen și a discriminărilor pe criteriu de sex;
- Includerea principiului egalității de șanse între femei și bărbați în elaborarea și în aplicarea politicilor sectoriale;
- Evaluarea stadiului aplicării și respectării legislației în domeniu la nivel local;
- Elaborarea de recomandări pentru autoritățile administrației publice locale în vederea aplicării politicilor și programelor specifice de promovare a principiului egalității de șanse între femei și bărbați;
- Promovează propuneri pentru strategia locală de implementare a principiului egalității de șanse între femei și bărbați.

6. Consiliul Economic și Social (CES) este un organism independent cu structură tripartită, constituit în scopul realizării dialogului social între guvern, sindicate și patronat. CES are un rol consultativ în stabilirea politicii economice și sociale. În cadrul CES funcționează Comisia pentru egalitate de șanse și de tratament, care sprijină integrarea principiului egalității de șanse și tratament între femei și bărbați în actele normative.

De asemenea, la nivel central atribuții în domeniul egalității de șanse mai îndeplinesc:

- **Avocatul Poporului** care este autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică și care colaborează cu Ministerul Muncii și Justiției Sociale pentru soluționarea plângerilor privind egalitatea de șanse și tratament între femei și bărbați, pentru combaterea discriminării pe bază de sex.
- **Comisiile pentru egalitate de șanse între femei și bărbați** din cadrul Parlamentului.



II. MANAGEMENTUL PRESTAȚIILOR/BENEFICIILOR SOCIALE:

Legea nr. 292/2011 reglementează faptul că Sistemul național de asistență socială reprezintă ansamblul de instituții, măsuri și acțiuni prin care statul, reprezentat de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și societatea civilă intervin pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale situațiilor care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților.

Asistența socială, prin măsurile și acțiunile specifice, are drept scop dezvoltarea capacităților individuale, de grup sau colective pentru asigurarea nevoilor sociale, creșterea calității vieții și promovarea principiilor de coeziune și incluziune socială.

Toți cetățenii români care se află pe teritoriul României, au domiciliul sau reședința în România, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai Spațiului Economic European și cetățenii Confederației Elvețiene, precum și străinii și apatrizii care au domiciliul sau reședința în România au dreptul la asistență socială, în condițiile legislației române, precum și ale reglementărilor Uniunii Europene și ale acordurilor și tratatelor la care România este parte.

Toate persoanele au dreptul de a fi informate asupra conținutului și modalităților de acordare a măsurilor și acțiunilor de asistență socială.

Dreptul la asistență socială se acordă la cerere sau din oficiu, după caz, în conformitate cu prevederile legii.

Sistemul de asistență socială două mari componente și anume:

- sistemul de beneficii de asistență socială;
- sistemul de servicii sociale.

A. Sistemul de beneficii de asistență socială:

Beneficiile sociale reprezintă o formă de suplimentare sau de substituție a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

Beneficiile de asistență socială, în funcție de condițiile de eligibilitate, se clasifică astfel:

- a) beneficii de asistență socială selective, bazate pe testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei (discuții libere - exemple);
- b) beneficii de asistență socială universale, acordate fără testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure sau familiei (discuții libere - exemple);

c) beneficii de asistență socială categoriale, acordate pentru anumite categorii de beneficiari, cu sau fără testarea mijloacelor de trai ale persoanei singure ori familiei (discuții libere - exemple).

Nivelurile, respectiv quantumurile beneficiilor de asistență socială se stabilesc în raport cu indicatorul social de referință, prin aplicarea unui indice social de inserție (ISR). Indicatorul social de referință reprezintă unitatea exprimată în lei la nivelul căreia se raportează beneficiile de asistență socială, suportate din bugetul de stat, acordate atât în vederea asigurării protecției persoanelor în cadrul sistemului de asistență socială, cât și în vederea stimulării persoanelor beneficiare ale sistemului de asistență socială, pentru a se încadra în muncă. Un ISR= 500 lei.

Tipurile de beneficii sociale acordate în România sunt:

- alocația de stat pentru copii;
- alocația pentru susținerea familiei;
- venitul minim garantat (ajutor social);
- alocația de plasament;
- indemnizație pentru creșterea copilului/ stimulentele de inserție;
- indemnizația de acomodare;
- indemnizație de hrană pentru persoanele infectate HIV sau bolnave de SIDA;
- ajutorul pentru încălzirea locuinței;
- ajutor nerambursabil pentru refugiați;
- prestații sociale pentru persoanele cu handicap.

1.ALOCAȚIA DE STAT:

***Criterii de eligibilitate:**

- alocația de stat pentru copii este o formă de ocrotire a statului acordată tuturor copiilor, fără discriminare;
- beneficiază de alocație de stat toți copiii în vârstă de până la 18 ani;
- alocația de stat pentru copii se acordă și tinerilor care au împlinit vârsta de 18 ani, care urmează cursurile învățământului liceal sau profesional, organizate în condițiile legii, până la terminarea acestora;
- beneficiază de alocație de stat pentru copii și copiii cetățenilor străini și ai persoanelor fără cetățenie rezidenți, în condițiile legii, în România, dacă locuiesc împreună cu părinții;

Documentația pentru stabilirea dreptului se depune și se înregistrează la primăria de domiciliu.

***Modificări legislative începând cu 01.01.2019:**

- OUG nr. 9 din 19 februarie 2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii.

Alocația de stat pentru copii se stabilește în cuantum de:

- 300 lei pentru copiii cu vârsta de până la 2 ani sau de până la 3 ani, în cazul copilului cu handicap;
- 150 lei pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 2 ani și 18 ani, precum și pentru tinerii care frecventează cursurile liceale sau profesionale, până la finalizarea acestora;
- 300 lei pentru copiii care cu vârsta cuprinsă între 3 ani și 18 ani, în cazul copilului cu handicap."

***Fraude POSIBILE identificate:**

- decesul copilului, care nu este anunțat în termenul legal;
- divorț, iar părintele căruia nu i s-a încredințat copilul încasează dreptul;
- declarație falsă prin Anexa 1 a beneficiarilor reprezentanți legali că nu mai locuiesc în state UE și că nu încasează alocația din acel stat;
- neprezentarea actului de naștere în termenul legal, în condițiile în care la dosar există doar extras de naștere.

2.ALOCAȚIA PENTRU SUSȚINEREA FAMILIEI:

***Criterii de eligibilitate:**

- alocația pentru susținerea familiei este o formă de sprijin pentru familia cu venituri reduse care are în creștere și îngrijire copii în vârstă de până la 18 ani;
- acordarea alocației de susținerea familiei are drept scop completarea veniturilor familiilor în vederea asigurării unor condiții mai bune pentru creșterea, îngrijirea și educarea copiilor, precum și stimularea frecvenței de către copiii de vârstă școlară, aflați în îngrijirea familiilor cu venituri reduse, a cursurilor unei forme de învățământ, organizate potrivit legii;
- beneficiază de alocația pentru susținerea familiei, familia formată din soț, soție și copiii aflați în întreținerea acestora, care locuiesc împreună, denumită în continuare familie;
- beneficiază de alocația de susținere a familiei și familia formată din persoana singură și copiii aflați în întreținerea acestora și care locuiesc împreună cu aceasta, denumită în continuare familie monoparentală;
- se consideră familie în înțelesul prezentei legi și bărbatul și femeia necăsătoriți, cu copiii lor și ai fiecăruia dintre ei, care locuiesc și gospodăresc împreună, dacă aceasta se consemnează în ancheta socială.

Prin persoana singură, se înțelege persoana care se află în una dintre următoarele situații:

- a) este necăsătorită;
- b) este văduvă;
- c) este divorțată;
- d) are soțul/soția declarat/declarată dispărut/disparută prin hotărâre judecătorească;
- e) are soțul/soția arestat/arestată preventiv pe o perioadă mai mare de 30 de zile sau execută o pedeapsă privativă de libertate și nu participă la întreținerea copiilor;
- f) nu a împlinit vârsta de 18 ani și se află în una dintre situațiile prevăzute la alit. a) - e);
- g) a fost numită tutore sau i s-au încredințat ori i s-au dat în plasament unul sau mai mulți copii și se află în una dintre situațiile prevăzute la alit. a) - c).

Sunt considerați ca făcând parte din familie și copiii încredințați în vederea adopției, cei aflați în plasament la o persoană sau familie ori pentru care s-a instituit tutela, potrivit legii. Asistentul maternal profesionist beneficiază de alocație doar pentru copiii lui, luându-se în considerare la stabilirea dreptului toate veniturile realizate de membrii familiei, cu excepția celor provenite din alocațiile de plasament și alte sume acordate asistentului maternal pentru acoperirea cheltuielilor lunare, în condițiile legii.

- beneficiază de alocație pentru susținerea familiei, familiile ai căror membri sunt cetățeni români care au domiciliul sau reședința în România, precum și cetățeni ai altor state ori apatrizi care au domiciliul sau, după caz, reședința în România, în condițiile legislației române;

- familiile care au în întreținere copii de vârstă școlară, beneficiază de alocație pentru susținerea familiei în condițiile în care copiii frecventează fără întrerupere cursurile unei forme de învățământ organizate potrivit legii, cu excepția celor care le întrerup din motive medicale, și nu înregistrează absențe nemotivate în cursul unui semestru care să conducă la scăderea sub 8 a notei la purtare;

- familiile care au în întreținere copii de vârstă școlară cu handicap grav sau accentuat și care nu frecventează o formă de învățământ, organizată în condițiile legii, alocația se acordă cu condiția prezentării certificatului de încadrare într - un grad de handicap și a dovezii eliberate de către secretariatele comisiilor pentru protecția copilului din cadrul direcțiilor generale de asistență socială pentru protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București, denumite în continuare direcții de asistență socială, sau de către Serviciul de evaluare complexă din cadrul direcțiilor de asistență socială, prin care se atestă faptul că respectivul copil nu poate fi înscris în nicio formă de învățământ, prevăzută de lege;

- sunt persoane eligibile familiile cu venit net mediu lunar până la 530 lei/ membru de familie;

- în cazul în care familia sau persoana singură are în proprietate cel puțin unul dintre bunurile cuprinse în lista bunurilor care nu sunt considerate de strictă necesitate pentru nevoile familiale, aceasta nu beneficiază de ajutor social;

La stabilirea venitului net lunar al familiei sau, după caz, al persoanei singure, în baza art. 8 din Legea nr.416/2001, **se iau în considerare toate veniturile** pe care membrii acesteia le - au realizat în luna anterioară depunerii cererii, inclusiv cele care provin din drepturi de asigurări sociale de stat, asigurări de șomaj, indemnizații și ajutoare cu caracter permanent, indiferent de bugetul din care se suportă, obligații legale de întreținere și alte creanțe legale.

Se exceptează de la a fi luate în calculul următoarele venituri:

- **ajutorul social acordat potrivit Legii nr.416/2001** privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare,

- **alocația de stat, conform Legii nr. 61/1993**, cu modificările și completările ulterioare,

- **bugetul personal complementar lunar și a prestațiilor sociale prevăzute la art. 58 alin.(4) lit.b și, respectiv alin.(5) din Legea nr. 448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

- **ajutoarele de stat acordate în baza Ordonanței Guvernului nr. 14/2010** privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 74/2010, cu completările ulterioare,

- **bursele școlare, drepturile acordate în baza art.51 alin. (2) și art. 85 alin. (2) din Legea educației naționale nr.1/2011**, cu modificările și completările ulterioare,

- **stimulentul educațional, potrivit prevederilor Legii nr.248/2015** privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, sub formă de tichet social,

- **sprijinul financiar prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 1.488/2004** privind aprobarea criteriilor și a cuantumului sprijinului financiar ce se acordă elevilor în cadrul Programului național de protecție socială "Bani de liceu", cu modificările și completările ulterioare.

- **venituri obținute din activitățile cu caracter ocazional desfășurate de zilieri în condițiile Legii nr. 52/2011** privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, cu modificările și completările ulterioare.

- sumele ocazionale acordate de la bugetul de stat sau bugetele locale cu caracter de despăgubiri sau sprijin financiar pentru situații excepționale.

Documentația pentru stabilirea dreptului se depune și se înregistrează la primăria de domiciliu.

***Nu au apărut modificări legislative începând cu 01.01.2019:**

***Fraude POSIBILE identificate:**

- decesul copilului care nu este anunțat în termenul legal;
- realizarea de venituri ce depășesc plafonul reglementat de lege;
- declararea de informații eronate la efectuarea anchetei sociale (celălalt părinte lucrează în altă localitate sau stat membru UE);
- sume de peste 3000 de lei în conturi bancare, nedeclarate;
- nașterea unui alt copil și nu se anunță la primarie pentru efectuarea modificării de quantum.

3.VENITUL MINIM GARANTAT (AJUTOR SOCIAL):

***Criterii de eligibilitate:**

- familiile și persoanele singure, cetățeni români, au dreptul la un venit minim garantat ca formă de asistență socială;

- venitul minim garantat se asigură prin acordarea ajutorului social lunar, în condițiile prevăzute de prezenta lege;

- termenul familie desemnează soțul și soția sau soțul, soția și copiii lor necăsătoriți, care au domiciliul ori reședința comună prevăzută în actele de identitate și gospodăresc împreună.

- se consideră familie și persoana care locuiește împreună cu copiii aflați în întreținerea sa și se află în una dintre următoarele situații:

a) este necăsătorită;

b) este văduvă;

c) este divorțată;

d) al cărei soț/soție este declarat/declarată dispărut/dispărută prin hotărâre judecătorească;

e) nu a implinit vârsta de 18 ani și se află în una dintre situațiile prevăzute la lit. a) - d).

- se consideră familie și frații fără copii, care gospodăresc împreună și care nu au domiciliul sau reședința comună cu părinții;

- se asimilează termenului familie barbatul și femeia necăsătoriți, cu copiii lor și ai fiecăruia dintre ei, care locuiesc și gospodăresc împreună;

- prin termenul copil se înțelege copilul provenit din căsătoria soților, copilul unuia

dintre soți, copilul adoptat, precum și copilul dat în plasament familiei sau persoanei ori pentru care s - a instituit tutela sau curatela, potrivit legii;

- prin termenul persoană singură se înțelege persoana care a împlinit vârsta de 18 ani, locuiește și se gospodărește singură;
- beneficiază de reglementările prezentei legi și familiile sau persoanele singure, cetățeni ai altor state sau apatrizi, care au reședința sau, după caz, domiciliul în România, în condițiile legislației române;
- au dreptul la venitul minim garantat și soții despățiți în fapt, dacă ancheta socială atestă situația existentă și justifică acordarea acestuia;
- beneficiază de reglementările prezentei legi și persoanele fără domiciliu sau reședința și fără locuință, aflate în situație de nevoie, pe baza declarației pe propria răspundere că nu au solicitat ajutorul social de la alte primării;
- persoanele fără locuință beneficiază de ajutor social numai pe perioada în care se află în evidența serviciilor publice de asistență socială din cadrul unităților administrativ - teritoriale în care trăiesc;

Nivelul lunar al venitului minim garantat este de:

- 0,284 ISR (142 lei) pentru persoana singură;
- 0,510 ISR (255 de lei) pentru familiile formate din două persoane;
- 0,714 ISR (357 de lei) pentru familiile formate din trei persoane;
- 0,884 ISR (442 de lei) pentru familiile formate din patru persoane;
- 1,054 ISR (527 de lei) pentru familiile formate din cinci persoane;
- câte 0,074 ISR (37 lei) pentru fiecare altă persoană peste numărul de cinci persoane, care face parte din familie.

Cuantumul ajutorului social se stabilește ca diferență între nivelurile prevăzute de lege și venitul net lunar al familiei sau al persoanei singure.

La stabilirea venitului net lunar al familiei sau, după caz, al persoanei singure, în baza art. 8 din Legea nr.416/2001, **se iau în considerare toate veniturile** pe care membrii acesteia le - au realizat în luna anterioară depunerii cererii, inclusiv cele care provin din drepturi de asigurări sociale de stat, asigurări de șomaj, indemnizații și ajutoare cu caracter permanent, indiferent de bugetul din care se suportă, obligații legale de întreținere și alte creanțe legale.

Se exceptează de la a fi luate în calculul următoarele venituri:

- **alocația de stat, conform Legii nr. 61/1993**, cu modificările și completările ulterioare,
- **alocația pentru susținerea familiei prevăzute de Legea nr. 277/2010** privind alocația pentru susținerea familiei, cu modificările și completările ulterioare,



- **bugetul personal complementar lunar și a prestațiilor sociale prevăzute la art. 58 alin.(4) lit.b și, respectiv alin.(5) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare,**
- **ajutoarele de stat acordate în baza Ordonanței Guvernului nr. 14/2010 privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor agricoli, începând cu anul 2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 74/2010, cu completările ulterioare,**
- **bursele școlare, drepturile acordate în baza art.51 alin. (2) și art. 85 alin. (2) din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare,**
- **stimulentul educațional, potrivit prevederilor Legii nr.248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, sub formă de tichet social,**
- **sprijinul financiar prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 1.488/2004 privind aprobarea criteriilor și a cuantumului sprijinului financiar ce se acordă elevilor în cadrul Programului național de protecție socială "Bani de liceu", cu modificările și completările ulterioare.**
- **venituri obținute din activitățile cu caracter ocazional desfășurate de zilieri în condițiile Legii nr. 52/2011 privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, cu modificările și completările ulterioare.**
- **sumele ocazionale acordate de la bugetul de stat sau bugetele locale cu caracter de despăgubiri sau sprijin financiar pentru situații excepționale.**

În cazul în care familia sau persoana singură are în proprietate numai categoriile de bunuri cuprinse în lista bunurilor considerate de strictă necesitate pentru nevoile familiale, aceasta beneficiază de ajutor social;

În cazul în care familia sau persoana singură are în proprietate cel puțin unul dintre bunurile cuprinse în lista bunurilor care nu sunt considerate de strictă necesitate pentru nevoile familiale, aceasta nu beneficiază de ajutor social;

Pentru sumele acordate ca ajutor social, conform prevederilor prezentei legi, persoanele majore apte de muncă din familia beneficiară au obligația de a presta lunar, la solicitarea primarului, acțiuni sau lucrări de interes local, fără a se putea depăși regimul normal de lucru și cu respectarea normelor de securitate și igienă a muncii;

Documentația pentru stabilirea dreptului se depune și se înregistrează la primăria de domiciliu.

***Nu au apărut modificări legislative începând cu 01.01.2019:**

***Fraude POSIBILE identificate:**



- decesul copilului care nu este anunțat în termenul legal;
- realizarea de venituri ce depășesc plafonul reglementat de lege;
- declararea de informații eronate la efectuarea anchetei sociale (celălalt părinte lucrează în altă localitate sau stat membru UE);
- sume de peste 3000 de lei în conturi, nedeclarate;
- nașterea unui alt copil și nu se anunță la primărie pentru efectuarea modificării de cuantum.

4.ALOCAȚIA DE PLASAMENT

***Criterii de eligibilitate:**

Prin Ordinul nr. 1733/2015 din 19 august 2015 a fost aprobată Procedura de stabilire și plată a alocației lunare de plasament.

Plasamentul copilului constituie o măsură de protecție specială, având caracter temporar, care poate fi dispusă, după caz, în condițiile art. 62 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, la o persoană sau familie, la un asistent maternal ori la un serviciu de tip rezidențial licențiat, în condițiile legii;

Persoana sau familia la care se dispune plasamentul poate fi:

- a) persoana sau familia care face parte din familia extinsă, respectiv rudă până la gradul al IV - lea inclusiv cu copilul;
- b) persoana sau familia care face parte din rețeaua socială a copilului, respectiv rude, altele decât cele până la gradul al IV - lea inclusiv, afini, cunoștințe sau prieteni ai familiei ori ai familiei extinse a copilului față de care acesta a dezvoltat relații de atașament sau alături de care s - a bucurat de viața de familie;

Poate primi copii în plasament persoana sau familia ai cărei membri au vârsta de minimum 18 ani, au capacitate deplină de exercițiu, domiciliul în România și care depun o cerere în acest sens la direcția generală de asistență socială și protecția copilului județeană, respectiv a sectorului municipiului București, denumită în continuare direcție generală, în a cărei rază teritorială își au domiciliul;

Nu poate primi copii în plasament persoana sau familia în care un membru se află în una dintre următoarele situații:

- a) suferă de boli cronice, certificate de medicul de familie, care ar putea pune în pericol starea de sănătate a copilului;
- b) a consimțit la adopția propriului copil;
- c) suferă de boli psihice, este dependentă de alcool, droguri sau alte substanțe psihotrope;

- d) este decăzută din drepturile părintești prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă sau i-au fost interzise drepturile părintești ca pedeapsă complementară;
- e) a suferit o condamnare prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru săvârșirea cu intenție a unor infracțiuni contra persoanei, infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială sau cele care aduc atingere înfăptuirii justiției;
- f) are un copil care beneficiază sau a beneficiat de o măsură de protecție specială pentru motive imputabile părinților, cum ar fi abuzul, neglijarea sau orice formă de violență exercitate asupra copilului, cerșetoria etc.;
- g) a depus cerere de eliberare a atestatului de adoptator/familie adoptatoare, cu excepția situației în care persoana sau familia face parte din familia extinsă;
- h) locuiește în fapt sau locuiește și gospodărește împreună cu părinții copilului/copiilor pentru care urmează să se aplice măsura plasamentului, cu excepția situației în care mama este minoră, părinții sunt persoane cu dizabilități sau suferă de boli psihice;
- i) a fost asistent maternal și i s - a retras atestatul din motive imputabile lui;
- j) exercită temporar autoritatea părintească cu privire la persoana copilului, pe durata lipsei părinților, conform prevederilor art. 105 alin. (3) din Legea nr. 272/2004;
- Conform legislației în vigoare, persoana sau familia care primește un copil în plasament trebuie să aibă domiciliul în România și să fie evaluată de către direcția generală, cu privire la garanțiile morale și condițiile materiale pe care trebuie să le îndeplinească pentru a primi un copil în plasament.
- Beneficiază de alocație lunară de plasament fiecare copil față de care s-a luat măsura plasamentului, inclusiv plasamentul în regim de urgență în condițiile prevăzute de Legea nr. 272/2004, cu modificările și completările ulterioare, la o persoană sau familie, la asistentul maternal ori la un serviciu de tip rezidențial al unui organism privat acreditat, precum și copilul pentru care a fost instituită tutela, în condițiile legii;
- Alocația se plătește persoanei sau reprezentantului familiei care a luat în plasament copilul, asistentului maternal, reprezentantului organismului privat acreditat ori tutorelui până la împlinirea de către copil a vârstei de 18 ani;
- Alocația se acordă și după împlinirea de către copil a vârstei de 18 ani, numai în cazul plasamentului, dacă această măsură se continuă și după această dată, după cum urmează:
- a) pe toată durata continuării studiilor, dacă tânărul care a împlinit vârsta de 18 ani își continuă studiile, o singură dată, în fiecare formă de învățământ de zi, dar fără a depăși vârsta de 26 de ani;
- b) pe o perioadă de până la 2 ani, în care tânărul poate solicita continuarea măsurii de plasament. În situația în care tânărul beneficiază de alocația de plasament și începe o



formă de învățământ de zi în această perioadă, care determină prelungirea măsurii de plasament, se poate solicita alocație până la finalizarea studiilor, dar fără a depăși vârsta de 26 de ani;

Alocația de plasament se solicită pe bază de cerere care cuprinde lista copiilor aflați în plasament/plasament în regim de urgență/tutelă, însoțită de copia actului de identitate al beneficiarului, a certificatului de naștere al copilului ori a actului de identitate al acestuia în cazul în care copilul are împlinită vârsta de 14 ani, precum și, după caz, de copia dispoziției conducătorului direcției generale sau a hotărârii comisiei pentru protecția copilului ori a instanței de judecată, inclusiv ordonanța președințială. În cazul în care nu a fost eliberat certificatul de naștere al copilului pentru care se solicită dreptul, cererea va fi însoțită de actul constatator al nașterii sau de extrasul de naștere. Copia certificatului de naștere al copilului va fi depusă în termen de 30 de zile de la eliberarea acestuia, dar nu mai târziu de 12 luni de la solicitarea dreptului, în caz contrar dreptul la alocație se suspendă până la depunerea acestuia, cu reluarea plății drepturilor restante. În cazul copilului cu dizabilități, cererea va fi însoțită și de copia certificatului de încadrare în grad de handicap.

Pentru tinerii care împlinesc vârsta de 18 ani cererea este însoțită și de copia dovezii continuării studiilor, la o formă de învățământ de zi, eliberată de unitatea de învățământ la care frecventează cursurile.

Dreptul la alocație se stabilește începând cu luna următoare celei în care a fost emisă dispoziția conducătorului direcției generale sau hotărârea comisiei pentru protecția copilului ori a instanței de judecată, după caz, acesta este în cuantum de 600 lei lunar, iar în situația în care copilul este încadrat în grad de handicap se majorează cu 50% (900 lei lunar).

Beneficiarul depune cererea la A.J.P.I.S. însoțită de documentele justificative până la data de 5 a lunii următoare celei în care a fost emisă dispoziția conducătorului direcției generale sau hotărârea comisiei pentru protecția copilului ori a instanței de judecată, după caz.

Cererile se soluționează în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării la agenția teritorială, prin decizie de admitere sau, după caz, de respingere, emisă de directorul executiv. Decizia se comunică solicitantului în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii.

Plata drepturilor se face de către AJPIS. Drepturile se achită lunar beneficiarului, pe bază de mandat poștal sau, după caz, în cont curent personal ori cont de card, ținând seama de opțiunea beneficiarului.

Beneficiarul sau, după caz, direcția generală are obligația de a comunica agenției teritoriale în termen de 5 zile orice modificare intervenită în situația sa, de natură să determine încetarea sau suspendarea plății dreptului la alocație.

Recuperarea sumelor plătite necuvenit cu titlu de prestații sociale se face de către A.J.P.I.S., în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2014.

***Nu au apărut modificări legislative începând cu 01.01.2019:**

***Fraude POSIBILE identificate:**

- decesul copilului cu măsură de plasament, care nu este anunțat în termenul legal.

5. INDEMNIZAȚIA PENTRU CREȘTEREA COPILULUI/ STIMULENT DE INSERȚIE:

***Criterii de eligibilitate:**

- Persoanele care, în ultimii 2 ani anteriori datei nașterii copilului, au realizat timp de cel puțin 12 luni venituri din salarii și asimilate salariilor, venituri din activități independente, venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură, supuse impozitului pe venit potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, denumite în continuare venituri supuse impozitului, beneficiază de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani, respectiv 3 ani, în cazul copilului cu handicap, precum și de o indemnizație lunară, respectiv stimulent de inserție;

- indemnizația lunară se stabilește în cuantum de 85% din media veniturilor nete realizate în ultimele 12 luni din ultimii 2 ani anteriori datei nașterii copilului și nu poate fi mai mică de 85% din cuantumul salariului minim brut pe țară garantat în plată și nici mai mare de 8.500 lei;

- cele 12 luni pot fi constituite integral și din perioadele în care persoanele s - au aflat în una sau mai multe dintre următoarele situații:

a) au beneficiat de indemnizație de somaj, stabilită conform legii, sau au realizat perioade de stagiul de cotizare în sistemul public de pensii, în condițiile prevăzute de actele normative cu caracter special care reglementează concedierile colective;

b) s - au aflat în evidența agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă, respectiv a municipiului București, în vederea acordării indemnizației de șomaj;

c) au beneficiat de concedii și de indemnizații de asigurări sociale de sănătate prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 399/2006, cu modificările și completările ulterioare;

d) au beneficiat de concedii medicale și de indemnizații pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă, exclusiv pentru situațiile rezultate ca urmare a unor

- accidente de muncă sau boli profesionale, în baza Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, republicată;
- e) au beneficiat de pensie de invaliditate, în condițiile legii;
- f) se află în perioada de întrerupere temporară a activității, din inițiativa angajatorului, fără încetarea raportului de muncă, pentru motive economice, tehnologice, structurale sau similare, potrivit legii;
- g) au beneficiat de concediu și indemnizație lunară pentru creșterea copilului;
- h) au beneficiat de concediu și indemnizație lunară pentru creșterea sau, după caz, pentru îngrijirea copilului cu handicap;
- i) au beneficiat de concediu fără plată pentru creșterea copilului;
- j) se află în perioada de 3 luni de la încetarea unui contract de muncă pe durată determinată și începerea unui alt contract de muncă pe durată determinată, așa cum este această definită de Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare;
- k) au însoțit soțul/soția trimis/trimisă în misiune permanentă în străinătate;
- l) au efectuat sau efectuează serviciul militar pe baza de voluntariat, au fost concentrați, mobilizați sau în prizonierat;
- m) frecventează, fără întrerupere, cursurile de zi ale învățământului preuniversitar, inclusiv în cadrul programului "A doua șansă", sau, după caz, universitar la nivelul studiilor universitare de licență ori de master, precum și ale învățământului postuniversitar la nivel de masterat, organizate potrivit legii, în țară sau în străinătate, într - un domeniu recunoscut de Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, cu excepția situației de întrerupere a cursurilor din motive medicale;
- n) au calitatea de doctorand, în condițiile prevăzute de Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- o) se află în perioada cuprinsă între încheierea unei forme de învățământ preuniversitar și începerea, în același an calendaristic, a unei alte forme de învățământ preuniversitar, cursuri de zi, organizate potrivit legii, frecventate fără întrerupere;
- p) se află în perioada cuprinsă între absolvirea cursurilor de zi ale învățământului preuniversitar, organizat potrivit legii, și începerea învățământului universitar, cursuri de zi, în același an calendaristic;
- q) se află în perioada cuprinsă între încheierea unei forme de învățământ universitar, cursuri de zi, cu sau fără examen de licență sau de diplomă, și începerea, în același an calendaristic, a unei alte forme de învățământ universitar, cursuri de zi, organizate potrivit legii, frecventate fără întrerupere;
- r) se află în perioadă cuprinsă între încheierea unei forme de învățământ universitar, la



nivelul studiilor universitare de licență sau de master, precum și ale învățământului postuniversitar la nivel de masterat, cursuri de zi, și începerea, în același an calendaristic, a unei alte forme de învățământ universitar la nivelul studiilor universitare de licență sau de master, cursuri de zi, organizate potrivit legii, frecventate fără întrerupere;

s) se află în perioada cuprinsă între încheierea unei forme de învățământ postuniversitar, cursuri de zi, și începerea, în același an calendaristic, a unei alte forme de învățământ postuniversitar, cursuri de zi, organizate potrivit legii, frecventate fără întrerupere;

t) se află în perioada de 60 de zile de la finalizarea cursurilor învățământului obligatoriu sau, după caz, de la absolvirea cursurilor de zi ale învățământului preuniversitar, universitar la nivelul studiilor universitare de licență sau de master și postuniversitar la nivel de masterat, organizate potrivit legii, cu sau fără examen de absolvire, în vederea angajării ori, după caz, trecerii în șomaj, calculate începând cu data de 1 a lunii următoare finalizării studiilor;

u) au beneficiat de concediu fără plată pentru a participa la cursuri de formare și perfecționare profesională din inițiativa angajatorului sau la care acesta și - a dat acordul, organizate în condițiile legii;

v) se află în perioada cuprinsă între absolvirea cursurilor de zi ale învățământului medical superior, organizat potrivit legii, cu examen de licență organizat în prima sesiune, și începerea primului rezidențiat după absolvire.

- în vederea acordării drepturilor, persoanele care au realizat activități profesionale în statele membre ale Uniunii Europene sau în alte state care aplică prevederile Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială și ale Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, denumit în continuare Regulament, beneficiază de totalizarea perioadelor de activitate realizate în aceste state în condițiile prevăzute de acesta.

- se iau în considerare și veniturile din salarii și asimilate salariilor, din activități independente și din activități agricole, silvicultură și piscicultură definite de Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, și reprezintă valoarea obținută după aplicarea cotei de impozitare asupra venitului impozabil stabilit conform legii, corespunzător fiecărei categorii de venit;

- indemnizația pentru creșterea copilului se acordă până la împlinirea de către copil a vârstei de 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copilului cu handicap.

Pentru persoanele care obțin venituri supuse impozitului cu cel puțin 60 de zile înainte de împlinirea de către copil a vârstei de 2 ani, respectiv 3 ani, în cazul copilului cu handicap, stimulentele de inserție se acordă astfel:

- a) până la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani;
- b) până la împlinirea de către copil a vârstei de 4 ani, în cazul copilului cu handicap:
 - în cazul persoanelor care beneficiază de indemnizația lunară și solicită dreptul la stimulentele de inserție, plata acestei indemnizații se suspendă.
 - de indemnizația lunară și stimulentele de inserție prevăzute de legislația în vigoare beneficiază oricare dintre părinții firești ai copilului, dacă îndeplinește condițiile de acordare prevăzute de actul normativ;
 - beneficiază de aceleași drepturi și una dintre persoanele care a adoptat copilul, căreia i s-a încredințat copilul în vederea adopției sau care are copilul în plasament ori în plasament în regim de urgență, cu excepția asistentului maternal profesionist care poate beneficia de aceste drepturi numai pentru copiii săi, precum și persoana care a fost numită tutore. În situația acestor persoane, acordarea drepturilor se face ținându-se seama de perioada de 12 luni anterioare celei în care, după caz, s-a aprobat adopția, a fost făcută încredințarea ori s-a instituit plasamentul sau tutela.
 - în cazul în care intervine decesul părintelui care îndeplinea condițiile pentru a beneficia de concediul și de indemnizația lunară, respectiv de stimulentele de inserție, părintele supraviețuitor are dreptul să beneficieze, la cerere, de drepturile prevăzute de OUG 111/2010, după cum urmează:
 - a) de drepturile părintelui decedat, în situația în care nu îndeplinește condițiile prevăzute de ordonanța de urgență;
 - b) de drepturile prevăzute de prezenta ordonanța de urgență, dacă îndeplinește condițiile de acordare.
 - pentru copilul cu dizabilitate care a împlinit vârsta de 3 ani, oricare dintre părinții firești sau persoanele eligibile menționate în ordonanță, beneficiază de un concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 7 ani, după cum urmează:
 - a) în continuarea concediului de 0 - 3 ani ;
 - b) oricând până la împlinirea de către copil a vârstei de 7 ani, pentru persoanele care au beneficiat de concediul pentru creșterea copilului în baza actelor normative care au reglementat acest drept la data nașterii copilului;
 - c) oricând, începând cu împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani, pentru persoanele care nu se încadrează în condițiile legale, dar care în ultimele 12 luni înainte de solicitarea acestui concediu au realizat venituri supuse impozitului sau au realizat perioade asimilate, conform legislației;

- în situația persoanelor indreptățite care realizează venituri profesionale din activități independente sau agricole și care nu lucrează în baza unui contract individual de muncă, concediul reprezintă întreruperea activității în perioada de până la împlinirea de către copilul cu handicap a vârstei de 7 ani;

- documentația pentru stabilirea dreptului la indemnizație pentru creșterea copilului, stimulent de inserție sau indemnizație pentru copilul cu dizabilitate, se depune și se înregistrează la primăria de domiciliu.

***Modificări legislative începând cu 01.01.2019:**

- Legea nr. 89/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010:

În situația în care persoana care a beneficiat de concediu și indemnizație pentru creșterea copilului naște unul sau mai mulți copii ori se află într-o nouă situație de a genera un nou concediu și indemnizație creștere copil într-o perioadă de până la 12 luni de la finalizarea concediului pentru creșterea copilului anterior, dacă din calculul indemnizației rezultă un quantum al indemnizației lunare pentru creșterea copilului mai mic decât quantumul indemnizației primit anterior nașterii celui din urmă copil, se acordă indemnizația lunară pentru creșterea copilului primită pentru copilul anterior.

Poate realiza, în decursul unui an calendaristic, venituri supuse impozitului, prin desfășurarea efectivă a unei activități în perioada de concediu, al căror nivel net nu depășește de 5 ori quantumul minim al indemnizației stabilit (5 x 1250= 6250 lei).

Salariata/salariatul are obligația de a anunța, în scris, angajatorul cu cel puțin 30 de zile înainte intenția de reluare a raportului de muncă sau de serviciu.

***Fraude POSIBILE identificate:**

Indemnizație pentru creșterea copilului:

- realizarea de venituri în perioada de acordare a indemnizației pentru creșterea copilului mai mari decât plafonul reglementat de lege;

- neprezentarea actului de naștere în termenul legal, în condițiile în care dosar există doar extras de naștere.

- reluarea activității și realizarea de venituri simultan cu dreptul la indemnizație creștere copil (în România și în state membre UE).

Stimulent de inserție creștere copil:

- nerealizarea de venituri în perioada de acordare a stimulentului de inserție pentru creșterea copilului;

- realizarea de venituri în state membre UE;

- divorț, copilul nu se mai află în îngrijirea părintelui care a solicitat stimulentul de inserție.



6. INDEMNIZAȚIA DE ACOMODARE:

*Criterii de eligibilitate:

Conform Legii nr. 57/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, adoptatorul sau, opțional, oricare dintre soții familiei adoptatoare, care realizează venituri supuse impozitului pe venit potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, din activități salariale și asimilate acestora sau, după caz, activități independente sau activități agricole, denumit în continuare persoană îndreptățită, poate beneficia de un concediu de acomodare cu durata de maximum un an, care include și perioada încredințării copilului în vederea adopției, precum și de o indemnizație lunară în sumă de 1700 lei în prezent, respectiv (3,4 ISR).

Concediul și indemnizația se acordă pe baza cererii persoanei îndreptățite, la care se anexează certificatul de grefă în baza căruia se execută hotărârea judecătorească de încredințare în vederea adopției, documentul care atestă mutarea copilului la adoptator/familia adoptatoare, înregistrat la direcția în a cărei rază administrativ - teritorială a fost protejat copilul, precum și dovada intrării efective în concediu sau a suspendării activității.

Cererea și documentele doveditoare se depun și se înregistrează la A.J.P.I.S., cererea se completează potrivit modelului aprobat prin norme metodologice, iar drepturile se stabilesc și se acordă începând cu ziua următoare celei în care a fost pusă în executare hotărârea judecătorească de încredințare în vederea adopției, în situația în care cererea este înregistrată în termen de 10 zile la A.J.P.I.S., cu condiția să fie suspendat contractul de muncă conform art.51, lit.g din Codul Muncii.

Persoanele îndreptățite cărora li s-au stabilit drepturile nu pot beneficia, în perioada concediului de acomodare, de drepturile acordate de OUG nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copilului.

Pe perioada concediului de acomodare, persoana îndreptățită beneficiază de plata contribuției individuale de asigurări sociale de sănătate.

Fondurile necesare plății indemnizației de acomodare se asigură din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii și Justiției Sociale, respectiv Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială.

*Nu au apărut modificări legislative începând cu 01.01.2019:

*Fraude POSIBILE identificate:

- reluarea activității și realizarea de venituri simultan cu indemnizația de acomodare.



7. INDEMNIZAȚIA LUNARĂ DE HRANĂ PENTRU PERSOANELE INFECTATE HIV SAU BOLNAVE DE SIDA:

***Criterii de eligibilitate:**

- Persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA beneficiază de protecție socială, de tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește dreptul la învățătură, dreptul la muncă și protecția socială a muncii și la promovarea profesională, iar starea sănătății lor nu poate constitui criteriu de concediere;
- Indemnizația lunară de hrană se acordă persoanelor care au fost diagnosticate cu infecția HIV sau sunt bolnave de SIDA și prezintă documente care atestă acest aspect, eliberat de mecul specialist;
- cuantumul lunar al indemnizației lunare de hrană este diferențiat pentru copii și adulți și se acordă în funcție de numărul de zile calendaristice din lună;
- beneficiarul sau reprezentantul legal depune cererea la A.J.P.I.S. însoțită de documentele justificative pentru efectuarea plății.

***Nu au apărut modificări legislative începând cu 01.01.2019:**

***Fraude POSIBILE identificate:**

- titularului dreptului a plecat în străinătate;
- deces titular.

8. AJUTOR PENTRU ÎNCĂLZIREA LOCUINȚEI PE TIMPUL SEZONUL RECE:

***Criterii de eligibilitate:**

- consumatorii vulnerabili care utilizează pentru încălzirea locuinței energie termică furnizată în sistem centralizat beneficiază de ajutor lunar pentru încălzirea locuinței acordat din bugetul de stat;
- consumatorii vulnerabili, care utilizează pentru încălzirea locuinței gaze naturale beneficiază de ajutor lunar pentru încălzirea locuinței pe perioada sezonului rece;
- familiile și persoanele singure cu venituri reduse, care utilizează pentru încălzirea locuinței lemne, cărbuni, combustibili petrolieri, beneficiază de ajutor lunar pentru încălzirea locuinței pe perioada sezonului rece;
- consumatorii vulnerabili care utilizează pentru încălzirea locuinței energie electrică beneficiază de ajutor lunar pentru încălzirea locuinței acordat din bugetul de stat;
- pentru ajutoarele pentru combustibili solizi sau petrolieri, până la data de 15 septembrie a fiecărui an, primarii au obligația să întocmească lista cu beneficiarii de ajutor social care utilizează pentru încălzirea locuinței lemne, cărbuni, combustibili petrolieri, pe baza documentației depuse la stabilirea ajutorului social; pe baza listei

primarii emit dispozițiile privind stabilirea dreptului la ajutorul pentru combustibili solizi sau petrolieri, pe care le transmit titularilor de ajutor social până la data de 30 septembrie a fiecărui an.

- dreptul la ajutorul pentru combustibili solizi sau petrolieri se stabilește o singură dată pentru toată perioada sezonului rece.
- beneficiază de aceste drepturi familiile și persoanele singure, cetățeni români, precum și cetățeni străini ori apatrizi cu domiciliul sau, după caz, reședința în România, stabilită în condițiile legislației române.
- ajutorul pentru încălzirea locuinței se acordă familiilor, respectiv persoanelor singure numai pentru locuința de domiciliu sau, după caz, de reședința acestora.
- limitele de venituri pentru acordarea ajutorului pentru încălzirea locuinței, nivelul compensării procentuale, precum și quantumul ajutorului pentru gaze naturale și combustibili solizi sau petrolieri sunt reglementate de OUG nr.70/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Stabilirea dreptului la ajutorul pentru încălzirea locuinței se realizează în condițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.70/2011, prin dispoziție a primarului, care se emite o singură dată pentru toată perioada de acordare a ajutorului.

La stabilirea venitului net lunar al familiei sau, după caz, al persoanei singure, în baza art. 8 din Legea nr.416/2001, **se iau în considerare toate veniturile** pe care membrii acesteia le-au realizat în luna anterioară depunerii cererii, inclusiv cele care provin din drepturi de asigurări sociale de stat, asigurări de șomaj, indemnizații și ajutoare cu caracter permanent, indiferent de bugetul din care se suportă, obligații legale de întreținere și alte creanțe legale.

Se exceptează de la a fi luate în calculul următoarele venituri:

- **ajutorul social acordat potrivit Legii nr.416/2001** privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare,
- **alocația de stat, conform Legii nr. 61/1993**, cu modificările și completările ulterioare,
- **alocația pentru susținerea familiei prevăzute de Legea nr. 277/2010** privind alocația pentru susținerea familiei, cu modificările și completările ulterioare,
- **bugetul personal complementar lunar și a prestațiilor sociale prevăzute la art. 58 alin.(4) lit.b și, respectiv alin.(5) din Legea nr. 448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare,
- **ajutoarele de stat acordate în baza Ordonanței Guvernului nr. 14/2010** privind măsuri financiare pentru reglementarea ajutoarelor de stat acordate producătorilor



agricoli, începând cu anul 2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 74/2010, cu completările ulterioare,

- **bursele școlare, drepturile acordate în baza art.51 alin. (2) și art. 85 alin. (2) din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare,**
- **stimulentul educațional, potrivit prevederilor Legii nr.248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, sub formă de tichet social,**
- **sprijinul financiar prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 1.488/2004 privind aprobarea criteriilor și a cuantumului sprijinului financiar ce se acordă elevilor în cadrul Programului național de protecție socială "Bani de liceu", cu modificările și completările ulterioare.**
- **venituri obținute din activitățile cu caracter ocazional desfășurate de zilieri în condițiile Legii nr. 52/2011 privind exercitarea unor activități cu caracter ocazional desfășurate de zilieri, cu modificările și completările ulterioare.**
- **sumele ocazionale acordate de la bugetul de stat sau bugetele locale cu caracter de despăgubiri sau sprijin financiar pentru situații excepționale.**

Documentația pentru stabilirea dreptului la ajutor pentru încălzirea locuinței se depune și se înregistrează la primăria de domiciliu.

***Modificări legislative începând cu 01.01.2019:**

- **OUG nr.114/28.12.2018 care modifică art. 9, alin1, lit.i, art.10 alin1, lit.i și art. 11, alin1, lit.i din OUG nr.70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece , „familiilor și persoanelor singure al căror venit net mediu lunar pe membru de familie, respectiv al persoanei singure se situează între 1,0802 ISR (540,1 lei) și 1500 ISR(750 lei) li se acordă o sumă de 0,040 ISR (20 lei)”.**

***Fraude POSIBILE identificate:**

- realizarea de venituri ce depășesc plafonul reglementat de lege;
- declararea de informații eronate cu privire la membrii familiei în cererea și declarația pe propria răspundere;
- divorț, deces, nașterea unui alt copil și nu se anunță primăria pentru efectuarea modificării de cuantum;
- sume de peste 3000 de lei în conturi, nedeclarate.

9.AJUTOR NERAMBURSABIL PENTRU REFUGIAȚI:

***Criterii de eligibilitate:**

Este reglementat de Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare și se acordă persoanelor care au statut de refugiat pe teritoriul



României.

Recunoașterea statutului de refugiat sau acordarea protecției subsidiare conferă beneficiarului printre alte drepturi să primească, la cerere, în limitele disponibilităților financiare ale statului, în condiții legislației în vigoare, un ajutor lunar nerambursabil, al cărui quantum este raportat la indicatorul social de referință, pentru o perioadă de maximum 12 luni (6 luni cu posibilitatea prelungirii cu încă 6 luni dacă fac dovada că au respectat prevederile legale), dacă, din motive obiective, este lipsit de mijloacele de existență necesare.

Cuantumul ajutorului se stabilește la 1,08 ISR (540 lei lunar/membru de familie).

Ajutorul se solicită în termen de cel mult 3 luni de la dobândirea formei de protecție, iar după acest termen dreptul se prescrie. Solicitarea se înregistrează la AJPIS Constanța. AJPIS efectuează ancheta socială la domiciliul familiei în vederea stabilirii situației socio - materiale.

Ajutorul se plătește pe stat de plată.

În situația în care timp de 3 luni ajutorul nu este ridicat de beneficiar, plata acestuia se suspendă, iar dacă până la finalizarea termenului de 9 luni nu a fost solicitat, nu se mai acordă.

În situația suspendării ajutorului, A.J.P.I.S. are obligația efectuării verificărilor pentru determinarea cauzelor care au condus la neridicarea acestuia de către beneficiari. În cazul în care se constată că aceștia nu se mai află pe teritoriul României sau că realizează venituri pe membru de familie cel puțin egale cu nivelul ajutorului, acordarea acestuia încetează.

***Nu au apărut modificări legislative începând cu 01.01.2019:**

***Fraude POSIBILE identificate:**

- la efectuarea anchetei sociale, persoanele refugiate nu declară dacă dețin statutul de asociat ori administrator în cadrul entităților economice, dacă realizează venituri sau au bunuri în proprietate personală, aceste situații fiind identificate ulterior urmare verificărilor suplimentare efectuate de A.J.P.I.S.

10.PRESTAȚII SOCIALE PENTRU PERSOANELE ÎNCADRATE ÎN GRAD DE HANDICAP:

***Criterii de eligibilitate:**

Prin Hotărârea nr. 1.019 din 20 decembrie 2018 a fost aprobată Procedura de preluare de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială (AJPIS), respectiv a municipiului București, a personalului cu atribuții în efectuarea plăților prestațiilor sociale pentru persoanele cu handicap de la direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv ale sectoarelor municipiului București, și au fost



UNIUNEA EUROPEANĂ
FONDUL EUROPEAN PENTRU
INVESTIM ÎN VIITORUL TĂU!



GUVERNUL ROMÂNIEI



GUVERNUL BULGARIEI

probare Procedurile de acordare a plăților, precum și situațiile de suspendare, modificare, încetare a dreptului la prestațiile sociale pentru persoanele cu handicap.

Beneficiarul prestațiilor sociale prevăzute în Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, este persoana încadrată în grad de handicap, pe perioada valabilității certificatului.

Titularul plății este, după caz, persoana cu handicap care are capacitate deplină de exercițiu al drepturilor civile sau reprezentantul legal al acesteia în cazul în care persoana cu handicap este minoră sau pusă sub interdicție.

Începând cu 1 ianuarie 2019, plata prestațiilor sociale se asigură din oficiu de către AJPIS.

Plata prestațiilor sociale se face prin decizia de plată emisă de directorul executiv al AJPIS, care are la bază decizia/dispoziția directorului executiv al direcției generale de asistență socială și protecția copilului (DGASPC).

Stabilirea dreptului, modificarea acestuia, suspendarea, precum și încetarea acestuia se realizează prin decizie/dispoziție a directorului executiv al AJPIS, în baza documentului care atestă încadrarea în grad de handicap, conform legii.

Plata prestației sociale se realizează, după caz, în funcție de opțiunea titularului, pe bază de mandat poștal sau în cont bancar.

Prin excepție, pentru persoanele fără domiciliu sau reședință și fără locuință se poate asigura plata prestației sociale prin stat de plată, în cazul în care pentru aceste persoane plata nu se poate efectua în cont bancar sau prin mandat poștal.

Titularul sau, după caz, direcția generală are obligația de a comunica agenției teritoriale în termen de 5 zile orice modificare intervenită în situația sa, de natură să determine încetarea sau suspendarea plății dreptului la prestația socială.

Recuperarea sumelor plătite necuvenit cu titlu de prestații sociale se face de către agenția teritorială, în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2014 pentru reglementarea unor măsuri privind recuperarea debitelor pentru beneficiile de asistență socială, precum și pentru modificarea art. 101 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, aprobată cu modificări prin Legea nr. 266/2015, cu modificările și completările ulterioare.

În cazul în care beneficiarul își schimbă domiciliul ori, după caz, reședința în altă unitate/subdiviziune administrativ - teritorială decât cea în care s-a stabilit dreptul, acesta sau reprezentantul său legal are obligația de a anunța modificarea în cel mult 15 zile după schimbare, direcția generală care a stabilit încadrarea în handicap, precum și dreptul la prestațiile sociale. În această situație direcția generală are obligația de a



comunica agenției teritoriale mutarea beneficiarului, odată cu situația centralizatoare privind plata, precum și transmiterea dosarului persoanei cu handicap la direcția generală în a cărei rază teritorială se stabilește noul domiciliu sau reședință a persoanei cu handicap.

***Modificări legislative începând cu 01.01.2019:**

- Hotărârea nr. 1.019 din 20 decembrie 2018, care reglementează ca începând cu 1 ianuarie 2019, plata prestațiilor sociale pentru persoanele cu handicap se asigură din oficiu de către A.J.P.I.S.

***Fraude POSIBILE identificate:**

- titularul de prestații a decedat și se anunță la AJPIS/DGASPC cu întârziere.

În conformitate cu Regulamentul European nr.987/2009, lucrătorii migranți au dreptul la beneficii sociale în statul de rezidență. Au fost identificate situații în care se încasează dreptul la alocația de stat în sumă integrală atât în România cât și în statul membru UE sau al Spațiului Economic European. Recuperarea sumelor încasate necuvenit se face în cele mai multe cazuri prin solicitarea sumelor din statul de rezidență al lucrătorului migrant.

STUDIUL COMPARATIV:

ASEMĂNĂRI ÎNTRE LEGISLAȚIA ROMÂNEASCĂ ȘI CEA BULGARĂ în domeniul beneficiilor de asistență socială

- Dreptul cetățenilor României și Republicii Bulgaria la beneficii de asistență socială este guvernat de legi specifice.

- Beneficiile sociale reprezintă o formă de suplimentare sau de substituție a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

- În ambele țări, străinii care au rezidența în țară și refugiații sau apatrizii beneficiază de protecție temporară primind unele drepturi de asistență socială.

- Ambele țări au implementate beneficii generale de asistență socială cum ar fi alocația de stat pentru copii, indemnizația pentru creșterea copilului, alocația de plasament, venitul minim garantat.

- Atât în România cât și în Bulgaria există o lege specifică care reglementează drepturi specifice pentru persoanele cu dizabilități, tipuri de subvenții, facilități și ajutoare acordate de la bugetul de stat sau local pentru această categorie vulnerabilă.
- În ambele țări beneficiile de asistență socială se acordă de regulă lunar și au ca scop completarea sau înlocuirea veniturilor proprii până nivelul nevoilor vitale principale sau satisfac nevoi apărute incidental ale persoanelor sau familiilor beneficiare. De asemenea, criteriile de acordare a beneficiilor de asistență socială au în vedere veniturile persoanei/familiei, starea materială, starea civilă, starea de sănătate.
- În ambele țări există o formă de asistență a copilului cu dizabilități. În Bulgaria aceasta constă în **asistența parentală profesională. Aceasta presupune ca între stat și părinte se încheie convenție civilă de asistență parentală, cu părintele care a parcurs o instruire de bază și calificare suplimentară legată de creșterea și educarea copiilor. Părinții care oferă asistență parentală profesională primesc o remunerație lunară pentru munca prestată și o sumă pentru întreținere lunară, precum și indemnizații unice necesare nevoilor copiilor îngrijiți. Aceleași tipuri de facilități sunt prevăzute și de legislația românească, cu deosebirea că părintele încheie un contract de muncă cu serviciul de asistență socială din cadrul primăriei și este angajat al acesteia.**
- În ambele țări beneficiile de asistență sociale sunt gestionate cu ajutorul unor programe informatice aplicate la nivelul întregii țări. În România există programul informatic "Safir", iar în Bulgaria este folosit programul informatic "Redix".
- În ambele țări beneficiile de asistență socială se clasifică, în funcție de scopul lor în: beneficii de asistență socială pentru prevenirea și combaterea sărăciei și riscului de excluziune socială, beneficii de asistență socială pentru susținerea copilului și familiei, beneficii de asistență socială pentru sprijinirea persoanelor cu nevoi speciale, beneficii de asistență socială pentru situații deosebite.
- Decizia de acordare sau refuzul acordării prestațiilor sociale se notifică în scris persoanei care a depus cererea în termen de 14 zile (Bulgaria), respectiv între 5 și 15 zile (România).
- În ambele state prestațiile sociale sunt scutite de impozite și taxe și nu sunt condiționate de plata impozitelor către bugetul de stat sau local.

DEOSEBIRI ÎNTRE LEGISLAȚIA ROMÂNESCĂ ȘI CEA BULGARĂ în domeniul beneficiilor de asistență socială

- În ceea ce privește controlul beneficiilor de asistență socială în ambele țări există dificultăți în stabilirea exactă a veniturilor fiecărei familii. Fiecare țară are însă părți

pozitive și lipsuri, în egală măsură, în această activitate. Astfel, dacă în România nu există un sistem care să permită cuantificarea exactă a veniturilor obținute din muncă sau alte surse și a proprietăților, în Bulgaria există o bază de date unică accesibilă fiecărui angajat al ASA. În schimb, în România agențiile județene pot avea acces la baza de date privind conturile bancare ale beneficiarilor, fapt imposibil în Bulgaria, unde secretul bancar face imposibilă divulgarea unor astfel de informații.

- În Bulgaria, spre deosebire de România, există un tip de beneficii sociale care se acordă o singură dată (unice) pentru următoarele situații: pentru sarcină în cazul mamelor neasigurate, pentru nașterea unui copil viu, pentru adoptarea unui copil, pentru creșterea unui copil de o mamă studentă, pentru elevii, înscriși în clasa întâi, o călătorie gratuită o dată pe an cu transport feroviar sau cu autobuz pe teritoriul țării pentru mame cu mulți copii. În România nu există un astfel de tip de beneficii, toate au caracter de periodicitate și nu vizează situații specifice, ci au criterii generale de eligibilitate stabilite prin legi cadru.

- În Bulgaria, spre deosebire de România, acordarea beneficiului social "venit minim garantat" este condiționată de condiții mai restrictive. De asemenea, încercarea de eludare sau de furnizare de date false sau refuzul furnizării datelor necesare analizării eligibilității dreptului la acest beneficiu social are ca și consecință încetarea automată a acordării acestui beneficiu și imposibilitatea acordării lui pentru cel puțin un an calendaristic. În România doar refuzul unui loc de muncă oferit de agenția pentru ocuparea forței de muncă și refuzul participării la cursuri de calificare și formare profesională au o astfel de consecință.

- În Bulgaria, alocațiile familiale sunt acordate în bani și / sau în natură și sprijină creșterea copiilor într-un mediu familial. În România nu există nicio formă de beneficiu care să poată fi acordată în altă formă decât bănească.

- În Bulgaria, sumele de bani reprezentând alocația de stat pentru copil se rambursează de către persoana căreia i-a fost acordată, dacă, până la împlinirea vârstei de doi ani, copilul este plasat pentru creștere în afara familiei, din cauza privării de drepturi părintești, conform reglementarilor din Codul Familiei și din legea privind protecția copilului. În România dreptul la acest beneficiu de asistență socială încetează la data intervenirii unei astfel de situații, dar nu există și obligația rambursării sumelor de bani primite anterior ieșirii copilului din familie.

- România acordă mai multe tipuri de beneficii sociale prin comparație cu Bulgaria. Bulgaria are structurată legislația pentru beneficiile/prestațiile sociale în două mari categorii: alocații și indemnizații familiale și ajutoare pentru persoanele cu dizabilități. Comparativ, România are legislație specifică pe fiecare tip de beneficiu social.



- Bulgaria acordă multe facilități persoanelor/famiilor/rudelor care se ocupă de îngrijirea copiilor în mediul familial (reducând substanțial îngrijirea acestora în unități finanțate de la bugetul de stat).
- Acordarea beneficiilor sociale în Bulgaria este condiționată de dovada vaccinărilor obligatorii și examinărilor preventive ce au fost efectuate în funcție de vârstă și starea de sănătate, precum și de efectuarea unei anchete sociale înainte de stabilirea dreptului.

BUNE PRACTICI

Urmare analizei comparative între România și Bulgaria au fost identificate diferite moduri de implementare a legislației în domeniul asistenței sociale, din care pot fi extrase următoarele modele, astfel:

PUNCTE FORTE IDENTIFICATE ÎN ROMÂNIA FAȚĂ DE BULGARIA - EXEMPLE DE BUNE PRACTICI în beneficii sociale:

1. România acordă mai multe tipuri de beneficii sociale prin comparație cu Bulgaria. Bulgaria are structurată legislația pentru beneficiile/prestațiile sociale în două mari categorii: alocații și indemnizații familiale și ajutoare pentru persoanele cu dizabilități. Comparativ, România are legislație specifică pe fiecare tip de beneficiu social, ceea ce presupune o abordare mai clară și mai specifică a fiecărui tip de beneficiu acordat.
2. În România agențiile județene pot avea acces la baza de date privind conturile bancare ale beneficiarilor, fapt imposibil în Bulgaria, unde secretul bancar face imposibilă divulgarea unor astfel de informații. Acest fapt conduce la o identificare mai completă și mai exactă a disponibilităților bănești ale beneficiarilor de prestații sociale.

PUNCTE FORTE IDENTIFICATE ÎN BULGARIA FAȚĂ DE ROMÂNIA - EXEMPLE DE BUNE PRACTICI în beneficii sociale:

1. În ceea ce privește controlul beneficiilor de asistență socială în ambele țări există dificultăți în stabilirea exactă a veniturilor fiecărei familii. Astfel, dacă în România nu există un sistem care să permită cuantificarea exactă a veniturilor obținute din muncă sau alte surse și a proprietăților, în Bulgaria există o bază de date unică accesibilă fiecărui angajat al ASA.

2. În Bulgaria, alocațiile familiale sunt acordate în bani și / sau în natură și sprijină creșterea copiilor într - un mediu familial. În România nu există nicio formă de beneficiu care să poată fi acordată în altă formă decât bănească.

PROPUNEREA DE POLITICĂ PUBLICĂ ÎN DOMENIUL BENEFICIILOR SOCIALE ANALIZATĂ ȘI ÎMBUNĂTĂȚITĂ DE SPECIALIȘTI DIN DOMENIUL ASISTENȚEI SOCIALE ȘI EXPERTII DIN CADRUL ACESTUI PROIECT ÎN CADRUL ÎNTÂLNIRILOR DE LUCRU ȘI A FOCUS GRUPURILOR ORGANIZATE ESTE URMĂTOAREA:

„Realizarea unui program informatic unitar la care să aibă acces reprezentanții UAT - urilor și ai A.J.P.I.S., actualizat permanent cu date din bazele de date de la A.N.A.F., A.P.I.A., Inspectoratul de Poliție, U.A.T-uri, Casa de Asigurări de Sănătate, Serviciul de stare civilă, Oficiul Român de Imigrări, I.T.M., A.J.O.F.M. și D.G.A.S.P.C. ”.

Consecințe pozitive ale implementării acestei politici:

- acordarea beneficiilor sociale familiilor/persoanelor singure eligibile, cu costuri minime;
- evitarea plăților nelegale;
- evitarea erorilor umane;
- posibilitatea verificării eligibilității beneficiilor încă de la acordarea lor;
- responsabilizarea reprezentanților UAT - urilor privind acordarea beneficiilor sociale.

Obstacole în implementarea acestei politici:

- costuri mari pentru creare și mentenanță;
- implicarea liderilor politici;
- legiferarea obligativității tuturor factorilor implicați în introducerea și actualizarea datelor sursă la acest program;
- desemnarea unei instituții care să poată aplica măsuri coercitive instituțiilor care nu actualizează datele în termenele stabilite;
- susținerea mentenanței acestui program.
- accesibilitatea și actualizarea bazelor de date sursă în vederea conectării la portal/program informatic (de tip PATRIMVEN, etc).

Aplicație practică:

Simulare interactivă a modului de accesare a programului informatic/portal propus, actualizat permanent cu date referitoare la venituri (salarii și activități independente), taxe și impozite (imobile, terenuri, autoturisme), conturi, bunuri etc. și acces la baza de date a Casei de Asigurări de Sănătate pentru verificarea certificatelor medicale.



II. MANAGEMENT AL INSPECȚIEI SOCIALE

B. Sistemul de servicii sociale

În sensul Legii asistenței sociale nr. 292/2011, serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, a prevenirii și a combaterii riscului de excluziune socială, a promovării incluziunii sociale și a creșterii calității vieții.

Serviciile sociale sunt servicii de interes general și se organizează în forme/structuri diverse, în funcție de specificul activității/activităților derulate și de nevoile particulare ale fiecărei categorii de beneficiari.

Serviciile sociale au caracter proactiv și presupun o abordare integrată a nevoilor persoanei, în relație cu situația socio-economică, starea de sănătate, nivelul de educație și mediul social de viață al acesteia.

Pornind de la nevoile fiecărei persoane, serviciile sociale pot avea o adresabilitate mai largă, la nivel de grup sau comunitate.

Pentru realizarea unor acțiuni sociale coerente, unitare și eficiente în beneficiul persoanei, serviciile sociale se pot organiza și acorda în sistem integrat cu serviciile de ocupare, de sănătate, de educație, precum și cu alte servicii sociale de interes general, după caz.

Clasificarea serviciilor sociale are la bază următoarele criterii:

- a) scopul serviciului;
- b) categoriile de beneficiari cărora li se adresează;
- c) regimul de asistare, respectiv regimul rezidențial sau nerezidențial;
- d) locul de acordare;
- e) regimul juridic al furnizorului de servicii sociale;
- f) regimul de acordare.

După scopul lor, serviciile sociale pot fi clasificate în: servicii de asistență și suport pentru asigurarea nevoilor de bază ale persoanei, servicii de îngrijire personală, de recuperare/reabilitare, de inserție/reinserție socială etc.

După categoriile de beneficiari, serviciile sociale pot fi clasificate în servicii sociale destinate copilului și/sau familiei, persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, victimelor violenței în familie, persoanelor fără adăpost, persoanelor cu diferite adicții, respectiv consum de alcool, droguri, alte substanțe toxice, internet, jocuri de noroc etc., victimelor traficului de persoane, persoanelor private de libertate, persoanelor sancționate cu măsură educativă sau pedeapsă neprivativă de libertate aflate în supravegherea serviciilor de probațiune, persoanelor cu afecțiuni psihice, persoanelor din comunități izolate, șomerilor de lungă durată, precum și servicii sociale de suport pentru aparținătorii beneficiarilor.

După regimul de asistare, serviciile sociale se clasifică în:

- a) servicii cu cazare, pe perioadă determinată sau nedeterminată: centre rezidențiale, locuințe protejate, adăposturi de noapte etc.;
- b) servicii fără cazare: centre de zi, centre și/sau unități de îngrijire la domiciliu, cantine sociale, servicii mobile de acordare a hranei, ambulanța socială etc.

După locul de acordare, serviciile sociale se asigură:

- a) la domiciliul beneficiarului;
- b) în centre de zi;
- c) în centre rezidențiale;
- d) la domiciliul persoanei care acordă serviciul;
- e) în comunitate.

După regimul juridic al furnizorului, serviciile sociale pot fi organizate ca structuri publice sau private.

După regimul de acordare serviciile se acordă în regim normal și regim special:

- a) servicii acordate în regim de accesare, contractare și documentare uzuale;
- b) servicii acordate în regim special cu eligibilitate și accesibilitate extinsă, care vizează măsurile preventive care se oferă în regim de birocrație redusă și un set de servicii sociale, care vor fi accesate de beneficiari doar în condițiile păstrării anonimatului, respectiv de persoane dependente de droguri, alcool, prostituate, victimele violenței în familie etc. Serviciile acordate în regim special pot fi furnizate fără a încheia contract cu beneficiarii;
- c) categoria serviciilor acordate în regim special este reglementată prin lege specială.

Potrivit legii asistenței sociale: *“Pentru a acorda servicii sociale pe teritoriul României, furnizorii de servicii sociale, indiferent de forma lor juridică, trebuie acreditați în condițiile legii.”*

Accreditarea furnizorilor se realizează de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale din

România în baza unor criterii specifice prevăzute de art 1 din Ordinul 424/2014:

- Să fie persoane fizice sau juridice, de drept public ori;
- Să fie înființați în condițiile legii;
- Să aibă atribuții stabilite de lege pentru înființarea, acordarea și finanțarea serviciilor sociale sau să aibă prevazute, în actul de înființare/statut, activități privind serviciile sociale;
 - Durata de funcționare a furnizorului, conform actului de înființare, să permită dezvoltarea serviciilor sociale pe care intenționează să le înființeze;
 - Să aibă capacitatea managerială pentru înființarea și furnizarea de servicii sociale;
 - Serviciile sociale acordate de furnizori, definite de Legea nr. 292/2011, să fie organizate în condițiile legii.

Respectarea criteriilor este atestată prin eliberarea de către Ministerul Muncii și Justiției Sociale a certificatului de acreditare. Furnizorii pot acorda servicii sociale numai dacă dețin certificat de acreditare.

Acreditarea serviciilor sociale se realizează în baza standardelor minime de calitate, ce reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate.

Serviciile sociale pot funcționa pe teritoriul României numai dacă dețin licență de funcționare. Licența de funcționare se eliberează pe o perioadă de 5 ani pentru toate tipurile de servicii sociale.

Serviciile sociale se finanțează din următoarele surse: bugetul de stat, bugetul local al județului, bugetele locale ale comunelor, orașelor și municipiilor, donații, sponsorizări, fonduri externe rambursabile și nerambursabile, contribuția persoanelor beneficiare, alte surse de finanțare, în conformitate cu legislația în vigoare.

Există deja un spectru larg de politici, programe și intervenții sectoriale care urmăresc reducerea sărăciei și a excluziunii sociale, iar experiența și instrumentele necesare identificării persoanelor și zonelor afectate de sărăcie au fost îmbunătățite în ultimii ani. În prezent se urmărește o mai bună coordonare a acestor politici, programe și intervenții în vederea eficientizării intervențiilor sociale, care să ofere populației acces la locurile de muncă, sprijin financiar și servicii. Această secțiune vizează doar serviciile sociale din cadrul sistemului de asistență socială, dar trebuie avută în vedere conectarea funcțională cu celelalte tipuri de servicii (precum cele din sfera ocupării



forței de muncă, a educației, a sănătății, a justiției și a locuirii). Politica în domeniul asistenței sociale este elaborată de MMJS în colaborare mai ales cu MEN și MS și este implementată de către ANPIS, în colaborare cu autoritățile locale. Serviciile sociale din domeniu sunt oferite către cetățeni de către servicii furnizori publici și privați autorizați/licențiați de către MMJS împreună cu ANPDCA, ANES și ANPD. În decembrie 2016 existau 2550 servicii sociale licențiate, dintre care 1396 publice (1696 la sfârșitul anului) și 1154 private, precum și un număr de 2947 furnizori licențiați.

Noile reglementări legislative în domeniul serviciilor sociale

În luna ianuarie 2019 au fost aprobate și publicate în Monitorul Oficial al României următoarele standarde noi privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale:

- **ORDIN nr. 25 din 3 ianuarie 2019** privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip rezidențial destinate copiilor din sistemul de protecție specială;
- **ORDIN nr. 26 din 3 ianuarie 2019** privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale de tip familial destinate copiilor din sistemul de protecție specială;
- **ORDIN nr. 27 din 3 ianuarie 2019** privind aprobarea standardelor de calitate pentru serviciile sociale organizate ca centre de zi pentru copiii în familie și/sau copiii separați sau în risc de separare de părinți;
- **ORDIN nr. 28 din 3 ianuarie 2019** privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate prevenirii și combaterii violenței domestice;
- **ORDIN nr. 29 din 3 ianuarie 2019** pentru aprobarea standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și a serviciilor acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinele sociale;
- **ORDIN Nr. 81/2019 din 16 ianuarie 2019** privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale organizate ca centre maternale;
- **ORDIN nr. 82 din 16 ianuarie 2019** privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități.



MODIFICĂRILE ADUSE PRIN NOUȚĂȚILE LEGISLATIVE ÎN DOMENIUL SERVICIILOR SOCIALE:

- Standardele de calitate în domeniul serviciilor sociale nu au mai fost revizuite din anul 2015 și sunt prevăzute în Programul de Guvernare 2018 - 2020, se adresează tuturor categoriilor de persoane aflate în dificultate (copii, bătrâni, persoane cu handicap), dar, în mod special, minorilor.
- Printre măsurile nou introduse se numără obligația centrelor rezidențiale de a lua măsuri astfel încât beneficiarii să aibă acces permanent la hrană, care să fie disponibilă și în perioadele dintre mesele obligatorii de peste zi. Concret, în fiecare centru vor trebui să existe frigidere care să conțină fructe și legume proaspete, alimente neprocesate și desert, la care beneficiarii să aibă acces oricând și dacă doresc. În ceea ce privește situația copiilor care frecventează grădinița sau școala se va pune la dispoziția acestora o gustare consistentă, între micul dejun și prânz, pregătită sub formă de pachet. Beneficiarii vor primi o alimentație suficientă, adecvată, corespunzătoare vârstei, stării de sănătate, nevoilor și preferințelor și vor fi implicați în procesul de alegere a alimentelor și cel de preparare a hranei.
- O altă noutate o reprezintă majorarea sumelor de bani alocate copiilor instituționalizați pentru achiziționarea de îmbrăcăminte, încălțăminte și alte nevoi personale, care vor fi acordate direct beneficiarilor, astfel încât aceștia, sub îndrumarea persoanei de referință din cadrul centrului, să își poată achiziționa ce produse doresc. Astfel, nu vor mai fi achiziționate centralizat bunuri, la nivel de DGASPC, ci se vor atribui sume de bani fiecărui copil, pentru a evita eventuala discriminare a acestora în societate, pe motiv că poartă haine identice și de aceleași culori. Copiii trebuie să dețină obiecte de îmbrăcăminte și încălțăminte curate, decente și neuzate; ținute variate, colorate și vesele, adaptate vârstei și potrivite pentru fiecare anotimp al anului. Sunt interzise orice fel de practici de "uniformizare" a copiilor, prin cumpărarea de produse identice pentru toți copiii din centru sau dintr-o grupă/modul.
- Ordinul 25/2019, anexa 1 prevede și organizarea de petreceri la zilele de naștere ale copiilor instituționalizați, dreptul acestora de a primi cadouri, dar și al celorlalți copii de a participa la aceste evenimente. Totodată, documentul mai precizează că vor trebui organizate excursii trimestrial și o tabără anual, dar și activități de socializare, sportive, culturale, educaționale, de recreere.

→ La capitolul Sănătate, în fiecare centru se vor asigura condițiile necesare pentru protejarea sănătății copiilor, promovarea unui stil de viață sănătos și asigurarea accesului la serviciile medicale necesare, astfel încât copiii să trăiască și să se dezvolte într-un mediu de viață care să le protejeze sănătatea fizică, psihică și emoțională și să le asigure accesul la toată gama de servicii medicale, în concordanță cu nevoile fiecăruia.

Furnizorii de servicii sociale vor avea obligația de a asigura prezentarea fiecărui copil la un consult stomatologic cel puțin o dată pe an.

→ În ceea ce privește Învățământul, în fiecare centru se va asigura respectarea dreptului copilului la educație și se va facilita accesul acestuia la toate nivelele de învățământ și instituțiile de învățământ prevăzute de lege, precum și la programe de orientare vocațională și de formare profesională. Astfel, copilul trebuie să beneficieze de toate condițiile necesare pentru a urma învățământul general obligatoriu și, în funcție de gradul de dezvoltare și de maturitate, dorințele și aspirațiile fiecăruia, de a avea acces la alte categorii sau nivele de învățământ (învățământ secundar și terțiar, învățământ special și special integrat, învățământ tehnic și profesional). Fiecare centru se va asigura ca niciun beneficiar nu prezintă abandon școlar, iar cel puțin 90% din beneficiarii centrului nu prezintă corigență/repetenție la sfârșitul unui an școlar. Standardele minime de calitate reprezintă cerințele minimale privind eficacitatea și eficiența activităților desfășurate în raport cu nevoile beneficiarilor, obiectivele asumate, rezultatele așteptate. Furnizorii de servicii sociale primesc licențele de funcționare dacă îndeplinesc criteriile prevăzute în aceste standarde.

Noile standarde minime de calitate, aprobate prin ordin al ministrului muncii, au intrat în vigoare după publicarea acestora în Monitorul Oficial al României, în luna ianuarie a anului 2019.

Acestea vor sta la baza revizuirii standardelor minime de cost, în baza cărora se alocă sume de la bugetul de stat pentru finanțarea serviciilor sociale, procedură nefinalizată încă.

FRAUDE POSIBILE IDENTIFICATE ÎN PROCESUL DE ACORDARE A SERVICIILOR SOCIALE:

- ▶ Obținerea, în mod fraudulos, a certificatului de încadrare în grad de handicap și furnizarea ilegală de servicii sociale gen "centru de îngrijire și asistență socială", fapt ce aduce prejudicii bugetului de stat și local. Acest tip de fraudă este identificat urmare a campaniilor periodice de control realizate de inspecția socială, anual fiind inclus în Planul Anual de Control, un capitol care vizează

”prevenirea fraudelor în domeniul serviciilor sociale și verificarea respectării standardelor minime de calitate în domeniul serviciilor sociale”.

- ▶ Dubla finanțare a unor servicii sociale. În practică s-a constatat că există posibilitatea pentru furnizorii privați de servicii sociale de a solicita subvenționarea serviciului social în baza Legii nr. 34/1998 privind acordarea unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, care înființează și administrează unități de asistență socială, atât de la bugetul de stat cât și de la bugetul local. Acest tip de fraudă poate fi depistat prin includerea în Planul Anual de Control a acestui obiectiv. Până în acest moment nu au fost realizate astfel de verificări.
- ▶ Finanțare pentru același tip de intervenție (exemplu: angajare de asistenți sociali) în cadrul proiectelor implementate cu fonduri europene sau din alte surse și în cadrul Programului de interes național (PIN). Pentru a evita dubla finanțare, prin procedura de lucru aprobată în 12 iulie 2018 de evaluare a cererilor de finanțare prin programul de interes național "Creșterea capacității serviciilor publice de asistență socială din unele unități administrativ - teritoriale" în cadrul Programului de interes național (PIN) nu sunt eligibile unitățile administrativ - teritoriale (UAT) care vor beneficia de finanțare pentru același tip de intervenție (angajare de asistenți sociali) în cadrul proiectelor implementate cu fonduri europene sau din alte surse.

PROBLEME SPECIFICE SISTEMULUI SERVICIILOR SOCIALE - PREZENTATE ȘI FURNIZATE DE FURNIZORII PRIVAȚI DIN ROMÂNIA:

- În funcție de **numărul specialiștilor angajați**, organizațiile își stabilesc un număr limitat de beneficiari. Dar nevoia în comunitate este mult mai ridicată. Astfel, se construiesc liste de așteptare în care apar aproximativ același număr de persoane ca beneficiarii prezenți.
- **Promovarea serviciilor sociale** oferite are un efect ambivalent din perspectiva unui repondent: pe de o parte organizația este cunoscută în comunitate, pe de altă parte aceste servicii sunt solicitate de un număr mult prea mare de potențiali beneficiari, care depășește capacitatea reală a organizației. Astfel, se ajunge la frustrare, dezamăgire de ambele părți, la necesitatea construirii unor criterii restrictive de eligibilitate.
- Unele servicii sunt contra - cost (de exemplu terapiile pentru copiii cu autism), ceea ce poate reprezenta o problemă în ceea ce privește accesibilitatea tuturor categoriilor de beneficiari la aceste servicii.

- În prezent, intervenția socială, tipurile de servicii sociale existente și accesul la aceste servicii a eventualilor beneficiari reprezintă o reală problemă în mediul rural, mai ales în ceea ce privește sistemul de protecție al familiei și copilului, în comparație cu mediul urban. Diversitatea și multitudinea factorilor care au dus la apariția și amplificarea acelor probleme sociale sunt de natură socio-economică, socio-familială, socio-profesională, educațională, sanitară, dar și factori indirecti ce țin de nivelul profesional al angajaților din aceste servicii. Subfinanțarea serviciilor sociale în mediul rural contribuie și ea la manifestarea unor disfuncții în ceea ce privește oferirea de servicii către persoanele defavorizate, iar lipsa de interes pentru programe de prevenție acutizează problemele sociale deja existente și creează cazuri sociale în lanț.
- **Parteneriatul public - privat**, ce implică instituțiile din sectorul public, sectorul privat și societatea civilă, este recunoscut la nivel internațional ca o cale pentru a soluționa problemele sociale de diverse tipuri - îngrijire medicală, educație, protecție socială, trafic de persoane etc. Multe dintre problemele sociale contemporane depășesc capacitatea unui singur actor - public, privat sau societate civilă - de a le rezolva într-un mod eficient și, de aceea, este acceptată ideea că guvernele nu mai pot rezolva singure problemele sociale care apar, că sectorul de afaceri trebuie să își asume și responsabilitati sociale și că societatea civilă trebuie să aibă un rol mai important. O preocupare a guvernelor din ultimele decenii a constituit - o reducerea costurilor, dar fără a micșora numărul serviciilor oferite. Guvernele au fost obligate să caute modalități noi prin care să atragă investiții private pentru soluționarea problemelor publice. În acest context începe să se manifeste un interes crescut al instituțiilor publice pentru realizarea de parteneriate cu sectorul privat, profit și non - profit. Pentru a putea sprijini dezvoltarea socială guvernul poate acționa în parteneriat cu agenții societății civile și sectorul privat.
- **Contractarea serviciilor sociale** reprezintă, conform prevederilor legii asistenței sociale din decembrie 2011, „procedura de achiziționare/concesionare a serviciilor sociale în baza unui contract, încheiat în condițiile legii, de către autoritățile administrației publice locale.” 41 Contractarea serviciilor sociale, așa cum este gândită de către furnizorii privați de servicii sociale, trebuie să însemne:
 - reducerea costurilor - pentru sectorul public atât în faza de investiție, cât mai ales în fazele de implementare și întreținere a unui serviciu public.
 - împărțirea riscurilor - de către cei doi parteneri. Aceste riscuri pot include:



creșterea costurilor, incapacitatea respectării termenelor de livrare a serviciilor, insuficiența acoperirii a costurilor de producere și furnizare a unor servicii.

- creșterea nivelului de furnizare a serviciilor sau menținerea acestuia - sectorul privat poate introduce modalități noi de producere și furnizare a unui serviciu, iar acestea pot duce la reducerea costurilor sau la creșterea calității serviciului public.
- creșterea veniturilor - parteneriatul oferă posibilitatea utilizării unor surse extrabugetare care nu ar fi disponibile în cazul producerii și furnizării serviciului de către administrația publică.
- eficiență în implementare - birocrăția se reduce astfel încât pot fi utilizate forme mai flexibile de contractare și achiziții, aprobarea pentru utilizarea capitalului este mai rapidă, procesul decizional este mai flexibil și simplificat.
- beneficii economice - implicarea administrației publice în parteneriate public - privat poate ajuta la stimularea sectorului privat, astfel încât să crească ocuparea și să se înregistreze și o creștere economică.

STUDIUL COMPARATIV:

ASEMĂNĂRI ÎNTRE LEGISLAȚIA ROMÂNESCĂ ȘI CEA BULGARĂ în domeniul serviciilor sociale

- Serviciile sociale reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului de excluziune socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.
- Toți cetățenii care se află pe teritoriul celor două state, cu domiciliul sau reședința în România sau Bulgaria, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai Spațiului Economic European și cetățenii Confederației Elvețiene, precum și străinii și apatrizii care au domiciliul sau reședința în România au dreptul la asistență socială, în condițiile legislației române și bulgare, precum și ale reglementărilor Uniunii Europene și ale acordurilor și tratatelor la care cele două state sunt parte.
- Dreptul la servicii sociale se acordă cetățenilor români și bulgari, familiilor și persoanelor care, din motive de sănătate, vârstă, socială sau de altă natură, nu pot ei înșiși sau prin propriile lor venituri să își satisfacă nevoile vitale de bază.



Legislația ambelor țări stabilește condițiile și ordinea privind furnizarea serviciilor sociale prin legi referitoare la asistență socială și norme privind aplicarea acestora. Există, de asemenea, o legislație specifică prin care sunt stabilite cerințele legate de organizarea și activitatea fiecărui serviciu - cerințe legate de baza materială - locație, accesibilitate, mediu, tipul și numărul personalului, satisfacerea nevoilor legate de stare de sănătate, educație, alimentare, organizarea timpului liber, etc.

- Legislația ambelor țări prevede finanțarea serviciilor sociale de la bugetul de stat pentru furnizorii publici (direcții pentru protecția copilului și asistență socială, primării).
- În legislația ambelor state sunt stipulate cerințe generale obligatorii pentru serviciile sociale legate de baza materială, locația și accesibilitatea serviciului, tipul și numărul angajaților, cerințe speciale de educație și/sau calificare pentru personal, nevoi speciale de nutriție etc.
- Controlul calității serviciilor sociale este, în cazul ambelor state, în responsabilitatea inspectorilor sociali. Aceștia verifică în teren respectarea standardelor minime de calitate în furnizarea serviciilor sociale și pot impune măsuri de remediere a deficiențelor. De asemenea, pot aplica sancțiuni pecuniare sau de altă natură, ca de exemplu închiderea serviciului social, dacă deficiențele constatate sunt majore.
- Atât în România cât și în Bulgaria tipul serviciilor sociale este stabilit în funcție de tipul de beneficiari și de nevoile specifice ale acestora determinate de starea de vulnerabilitate care cauzează această nevoie. Acordarea și tipul serviciilor sociale se stabilește în baza cererii beneficiarului sau a reprezentantului legal al acestuia și numai după realizarea unei evaluări inițiale. Aceasta stabilește starea de dependență, nevoile specifice și tipul de serviciu social care poate satisface aceste nevoi.

DEOSEBIRI ÎNTRE LEGISLAȚIA ROMÂNEASCĂ ȘI CEA BULGARĂ în domeniul serviciilor sociale

- În Bulgaria serviciile sociale furnizate în regim public sunt gratuite, finanțarea fiind asigurată 100% de la bugetul de stat, cuantumul acesteia fiind stabilit prin decizie a Consiliului de Miniștri, în timp ce în România, doar persoanele care au un anumit venit



mediu/membru de familie (limită stabilită anual prin hotărâre de consiliu județean sau local) pot beneficia gratuit de servicii sociale acordate de furnizori publici.

- Pentru a beneficia de servicii sociale, un beneficiar bulgar depune o cerere în acest sens către Agenția de Asistență Socială- ASA (pentru serviciile finanțate de la bugetul de stat), primăria localității de reședință (pentru serviciile sociale furnizate de comunitatea locală) sau la furnizorul privat organizație neguvernamentală (pentru serviciile finanțate din alte surse). În România, o persoană care dorește să beneficieze de servicii sociale depune o astfel de cerere numai la furnizorul de servicii, indiferent de natura finanțării acestora.
- Pentru a încuraja procesul de dezinstituționalizare, în Bulgaria sunt încurajate și finanțate preferențial de bugetul de stat servicii sociale alternative oferite în comunitate. Spre exemplu, pentru evitarea instituționalizării persoanelor vârstnice, comunitățile locale sunt încurajate să dezvolte servicii alternative de genul îngrijire la domiciliu, asistent personal, asistent social, patronaj social, centre de zi, centre de reabilitare și integrare. În România, astfel de servicii alternative sunt ca și inexistente. Spre exemplu, în județul Constanța doar trei primării, din totalul de 70, au dezvoltate și licențiate servicii de îngrijire bătrâni la domiciliu.
- În Constituția Bulgariei este statuat dreptul fiecărei persoane la asistență socială și la Securitate socială asigurată de stat, în funcție de categoria de grupuri vulnerabile (vârstnici și persoane cu dizabilități) din care face parte.
- Costul serviciilor sociale este stabilit anual prin hotărâre de guvern în Bulgaria. În schimb, în România, există Hotărârea de Guvern nr. 978/2015, care aprobă standardele minime de cost pentru serviciile sociale și nivelul venitului lunar pe membru de familie în baza căruia se stabilește contribuția lunară de întreținere datorată de către susținătorii legali ai persoanelor vârstnice din centrele rezidențiale. Dacă în Bulgaria aceste costuri sunt actualizate anual, în România actualizarea se face la perioade mai mari.
- În Bulgaria certificatul de acreditare ca furnizor este eliberat de Agenția de Asistență Socială, în timp ce în România doar Ministerul Muncii și Justiției Sociale are un compartiment specializat care gestionează activitatea de acreditare a furnizorilor de servicii sociale.



- În Bulgaria serviciile sociale în cadrul instituțiilor specializate sunt furnizate după epuizarea posibilităților de realizare a serviciilor în cadrul comunității. În România nu există o condiționare a furnizării serviciilor în sistem instituționalizat de existența la nivelul comunității a unor servicii alternative ce nu presupun instituționalizarea.

În **Bulgaria** ordinea privind înființarea serviciilor sociale diferă în funcție de sursa de finanțare. Dacă această sursă este bugetul național, serviciul *este o activitate delegată de stat, ceea ce înseamnă că municipiul va primi fonduri din acest buget pentru menținerea serviciului*. Procedura include decizie motivată a Consiliului local al municipiului respectiv, propunere din partea directorului Direcției Regionale de Asistență Socială și decizia directorului executiv al Agenției de Asistență Socială. În mod obligatoriu, propunerea urmează să fie în conformitate cu planul anual pentru dezvoltarea serviciilor sociale ale municipiului respectiv. Această ordine se respectă și la aducerea unor modificări serviciului, în special cu privire la capacitatea sa. În cazul în care serviciul nu este o activitate delegată de stat, persoanele care furnizează serviciile (municipii, ONG - uri și altele), sunt obligate ca în termen de o lună să înștiințeze, în scris, Agenția de Asistență Socială, cu privire la tipul și capacitatea serviciilor. Doar furnizorii de servicii sociale destinate copiilor sunt supuși unui regim de licențiere și de către Agenția de stat pentru protecția copilului.

- În România, decizia de înființare a unui serviciu social aparține exclusiv furnizorului care poate fi public (Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului și primăriile) sau privat (societăți comerciale și asociații sau fundații nonprofit). Dreptul de a funcționa provizoriu, pentru un an, este obținut în urma depunerii unei documentații, care demonstrează capacitatea furnizorului de a furniza servicii sociale, la Ministerul Muncii și Justiției Sociale. Licența definitivă se acordă pentru o perioadă de 5 ani (în care este inclus și anul de valabilitate al licenței provizorii) numai în baza unei evaluări realizate la sediul serviciului social de către inspectorii sociali ai agențiilor județene de plăți și inspecție socială.
- În Bulgaria toți furnizorii de servicii sociale au obligația ca până la 31 martie a fiecărui an să prezinte la ASA un raport privind activitățile furnizate în anul precedent. În schimb, în România nu există această prevedere în legislație. Furnizorii au obligația redactării unui raport anual de activitate și publicarea lui pe pagina proprie de



Internet, fiind asigurată astfel vizibilitatea serviciului în comunitate. Doar unitățile protejate, ca forme de structuri de economie socială, au obligația întocmirii și transmiterii către o agenție centrală guvernamentală (Agenția Națională pentru Persoanele cu Dizabilități) a raportului anual de activitate.

Fiecare dintre cele două state partenere are un specific național care își pune amprenta asupra cadrului legislativ general care reglementează domeniul asistenței sociale.

Calitatea de state membre ale Uniunii Europene face ca cele două țări să fi adoptat și implementat o legislație care cuprinde principii generale aplicabile în tot Spațiul European, conform Regulamentelor europene și ale Spațiului Economic European în vigoare.

Există însă deosebiri de nuanță privind accentul pus pe protecția cu prioritate a copilului și pe dezinstituționalizarea persoanelor vulnerabile, în sistemul bulgar de asistență socială.

În România există o paletă mai largă de beneficii de asistență socială, însă se aplică o mai mare rigurozitate în ceea ce privește licențierea serviciilor sociale și controlul respectării standardelor de calitate în furnizarea serviciilor sociale.

BUNE PRACTICI

Urmare analizei comparative între România și Bulgaria au fost identificate diferite moduri de implementare a legislației în domeniul asistenței sociale, din care pot fi extrase următoarele modele, astfel:

PUNCTE FORTE IDENTIFICATE ÎN ROMÂNIA FAȚĂ DE BULGARIA - exemple de bune practici în servicii sociale:

1. În România, decizia de înființare a unui serviciu social aparține exclusiv furnizorului care poate fi public (Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului și primăriile) sau privat (societăți comerciale și asociații sau fundații nonprofit). Dreptul de a funcționa provizoriu, pentru un an, este obținut în urma depunerii unei documentații, care demonstrează capacitatea furnizorului de a furniza servicii sociale, la Ministerul Muncii și Justiției Sociale. Licența definitivă se acordă pentru o perioadă de 5 ani (în care este inclus și anul de valabilitate al licenței provizorii) numai în baza unei evaluări realizate la sediul serviciului social de către inspectorii sociali ai agențiilor județene de plăți și inspecție socială.

2. În România standardele de calitate aplicabile în furnizarea serviciilor sociale sunt monitorizate și verificate periodic (la cel puțin 2 ani), asigurându - se astfel o mai mare responsabilitate din partea furnizorilor. În Bulgaria, furnizorii, pe baza unei declarații pe propria răspundere garantează respectarea acestor standarde, fără verificarea acestora în fapt.

PUNCTE FORTE IDENTIFICATE ÎN BULGARIA FAȚĂ DE ROMÂNIA - exemple de bune practici în servicii sociale:

1. Pentru a beneficia de servicii sociale, un beneficiar din Bulgaria depune o cerere în acest sens către Agenția de Asistență Socială (pentru serviciile finanțate de la bugetul de stat), primăria localității de reședință (pentru serviciile sociale furnizate de comunitatea locală) sau la furnizorul privat organizație neguvernamentală (pentru serviciile finanțate din alte surse). Modelul folosit de sistemul bulgar este mai practic deoarece există astfel un organism format din specialiști care apreciază în mod corect și obiectiv tipurile de servicii sociale potrivite beneficiarilor solicitanți. În România, o persoană care dorește să beneficieze de servicii sociale depune o astfel de cerere numai la furnizorul de servicii, indiferent de natura finanțării acestora, bazat pe opțiunea proprie asupra tipului de serviciu social solicitat.
2. Serviciile sociale din sistemul de stat sunt furnizate în parteneriat cu ONG - urile care au angajați specialiști în domeniul social.

PROPUNEREA DE POLITICĂ PUBLICĂ ÎN DOMENIUL SERVICIILOR SOCIALE ANALIZATĂ ȘI ÎMBUNĂTĂȚITĂ DE SPECIALIȘTI DIN DOMENIUL ASISTENȚEI SOCIALE ȘI EXPERȚII DIN CADRUL ACESTUI PROIECT ÎN CADRUL ÎNTÂLNIRILOR DE LUCRU ȘI A FOCUS GRUPURILOR ORGANIZATE ESTE URMĂTOAREA:

„Înființarea unui portal (site) interactiv care să conțină toate informațiile privind legislația care stă la baza acordării de servicii sociale, acreditarea și licențierea, inclusiv registrul electronic la nivel național cu furnizorii de servicii sociale acreditați/ licențiați/ în curs de acreditare/ licențiere (date de contact, servicii furnizate, condiții de eligibilitate în accesarea serviciului social). Portalul ar putea fi accesat individual de către utilizatori pe bază de cod de utilizare și ar trebui să permită completarea documentației privind acreditarea și licențierea (simularea de completare a actelor) în format electronic și transmiterea acestora la Ministerul Muncii și Justiției Sociale; Acesta ar trebui să conțină inclusiv informații privind atestarea întreprinderilor de economie socială de inserție, precum și evidența



actualizată și dinamică a beneficiarilor de servicii sociale”

Consecințe pozitive ale implementării acestei politici :

- Acces rapid la informații;
- Informații centralizate, ușor de accesat, corecte și complete;
- Creșterea numărului de furnizori de servicii sociale;
- Diversificarea serviciilor sociale oferite;
- Simplificarea procedurilor de acreditare a furnizorilor de servicii sociale și de licențiere a serviciilor sociale.
- Posibilitatea verificării și eliminării serviciilor sociale duble acordate beneficiarilor

Obstacole în implementarea acestei politici:

- Asigurarea fondurilor necesare pentru realizarea acestui portal;
- Crearea cadrului legislativ
- Desemnarea unei structuri existente sau înființarea uneia noi la nivel județean pentru sprijinirea furnizorilor private de servicii sociale;
- Accesibilitatea bazelor de date sursă și actualizarea acestora în vederea accesării prin portal a datelor reale și actuale.

Aplicație practică:

Simulare interactivă a modului de accesare a portalului (site-ului) interactiv , accesat individual de către utilizatori pe bază de cod de utilizare, în vederea simulării completării documentației privind acreditarea și licențierea (simularea de completare a actelor) în format electronic și transmiterea acestora la Ministerul Muncii și Justiției Sociale. Accesarea portalului cu privire la atestarea întreprinderilor de economie socială de inserție. Verificarea și încărcarea listei beneficiarilor de servicii sociale, simulare privind funcționalitatea evidenței actualizate și dinamice a beneficiarilor de servicii sociale.